

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W BYDGOSZCZY

LBY.411.8.2.2024

Tomasz Gronet
Dyrektor Gminnego Centrum Kultury
ul. Czysta 1 A
86-005 Białe Błota

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/24/007 Działalność gminnych ośrodków kultury w województwie kujawsko-pomorskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gminne Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach ¹ , ul. Czysta 1A, 86-005 Białe Błota
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Gronet, Dyrektor Centrum ² , od 1 października 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Aneta Malcer, p.o. Dyrektora Centrum, od 29 maja 2024 r. do 30 września 2024 r. Violetta Drażkowska, Dyrektor Centrum od 16 lutego 2019 r. do 15 lutego 2024 r. oraz p.o. Dyrektora Centrum w okresie od 16 lutego 2024 r. do 30 września 2024 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań statutowych. 2. Prowadzenie gospodarki finansowo-majątkowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych ³ , z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Karolina Lahutta, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/133/2024 z 25 września 2024 r.; 2. Karol Sobieszczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/134/2024 z 25 września 2024 r. 3. Lidia Dudek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/178/2024 z 31 grudnia 2024 r. (akta kontroli str. 1-17)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia realizację zadań statutowych jak i prowadzenie gospodarki finansowo-majątkowej GCK.
Uzasadnienie oceny ogólnej	W latach 2020-2024 (I półrocze) GCK realizował zadania kulturalne określone w statucie, jednak 10 wydarzeń i jedno cykliczne zajęcia zorganizowane zostały z naruszeniem zasad bezpieczeństwa ich uczestników. Związane to było z udziałem w imprezach zbyt dużej liczby osób w stosunku do limitów wynikających z zaprojektowanego sposobu użytkowania budynku i określonej dla niego klasy zagrożenia pożarowego oraz niezapewnieniem odpowiedniej wentylacji jednej

¹ Dalej: „Centrum” lub „GCK”.

² Dalej: „Dyrektor GCK”.

³ Czynności kontrolne zakończono 24 stycznia 2025 r.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

z pracowni ceramicznych. Stwierdzono ponadto przypadki angażowania się przez GCK i ponoszenia wydatków na wydarzenia niezwiązane z podstawowym profilem jego działalności, co należy uznać za nieprawidłowe.

Negatywa ocena gospodarki finansowo-majątkowej GCK wynika przede wszystkim z prowadzenia ksiąg rachunkowych GCK za lata 2020-2023 i I półrocze 2024 r. z naruszeniem zasad wynikających z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁶. Do ksiąg nie wprowadzono co najmniej 2 068 operacji gospodarczych, zwłaszcza w okresach obrachunkowych 2022 i 2023. Nie zapewniono trwałości zapisów w księgach, nie zamknięto ich po zakończeniu okresu obrachunkowego, do czasu kontroli bez uzasadnienia przechowywano je poza siedzibą instytucji. Nie zapewniono ponadto odpowiednich przeniesień stanów kont pomiędzy poszczególnymi okresami obrachunkowymi, a księgowani dokonywano z naruszeniem zasady współmierności przychodów i kosztów. Powyższe budziło wątpliwości co do wiarygodności danych prezentowanych w sporządzonych przez instytucję sprawozdaniach, tym bardziej, że kontrola wykazała nieuzasadnione rozbieżności pomiędzy danymi wykazanymi w dokumentach sprawozdawczych różnego typu dotyczących tego samego okresu. Stwierdzono ponadto nieprawidłowości w zakresie sporządzania planów finansowych i raportowania z ich wykonania oraz przypadki ponoszenia wydatków niegospodarnych z punktu widzenia zadań i celów stawianych przed jednostką.

Centrum nienależycie wywiązywało się z obowiązków sprawozdawczych względem Głównego Urzędu Statystycznego oraz Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Niewłaściwie prowadzono także gospodarkę majątkiem GCK, tak użyczonym przez Gminę Białe Błota, jak i jego własnym. Polegało to na tym, iż w latach 2020-2024 wprowadzono regulaminy korzystania ze świetlic przez osoby trzecie niezgodne z postanowieniami umów ich użyczenia przez Gminę, a składniki majątku sprzedawano niezgodnie z wprowadzonymi regulacjami. Nierzetelnie prowadzono ewidencje środków trwałych i wyposażenia, nie odnotowując w nich części informacji o zmianach w stanie majątku wynikających z jego zbycia lub nabycia. Po inwentaryzacji przeprowadzonej w roku 2021 nie doprowadzono natomiast do rozliczenia stwierdzonych niedoborów. Nie podjęto skutecznych działań w celu wyegzekwowania oddania przez czytelników do bibliotek woluminów, których zwrot był opóźniony o wiele miesięcy, a nawet lat. Nie dochodzono zaległych należności wynikających z wystawionych przez GCK faktur sprzedaży. W toku kontroli nie potrafiono natomiast wskazać miejsca przechowywania sprzętu komputerowego o wartości 8,6 tys. zł, otrzymanego w 2021 r. w darowiźnie od Gminy Białe Błota. Nierzetelnie wywiązywano się również z obowiązków zarządcy obiektów użyczonych GCK przez Gminę Białe Błota. Nie założono książki obiektu dla jednej z sześciu zarządzanych lokalizacji, a w innej nie dokonywano wymaganych wpisów. Nie wykonywano zaleceń wynikających z przeglądów stanu technicznego budynków oraz nie zapewniono, aby wymagane przeglądy instalacji wentylacyjnych i kominowych wykonane zostały przez osoby posiadające stosowne uprawnienia.

⁶ Dz. U. z 2023 r., poz. 120, ze zm. Dalej: „ustawa o rachunkowości”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Realizacja zadań statutowych.

1.1. GCK utworzony został na podstawie uchwały Rady Gminy Białe Błota z 29 grudnia 2011 r.⁸ i powstał w wyniku połączenia dwóch samorządowych instytucji kultury: Białobłockiego Ośrodka Kultury w Białych Błotach oraz Wiejskiego Ośrodka Kultury w Łochowie. 17 lutego 2012 r. został wpisany do prowadzonego przez Gminę Białe Błota „Rejestru instytucji kultury” i uzyskał osobowość prawną zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁹. W 2012 r. w strukturę GCK włączono bibliotekę publiczną w Białych Błotach z filią w Łochowie.

(akta kontroli str. 18-40, 769-772)

W kontrolowanym okresie GCK działał na podstawie statutu nadanego mu w momencie powołania, po zmianach wprowadzonych uchwałami Rady Gminy Białe Błota z 30 sierpnia 2012 r., 27 września 2012 r. i 28 czerwca 2016 r. Określono w nim zadania GCK, które obejmowały m.in.: zespołowe uczestnictwo w kulturze, organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnych, organizowanie form indywidualnej aktywności kulturalnej, organizowanie imprez kulturalnych, gromadzenie i opracowanie materiałów bibliotecznych, udostępnianie zbiorów bibliotecznych czytelnikom. W Statucie zawarto również postanowienia dopuszczające prowadzenia działalności innej niż kulturalna. Jej katalog pozostawiono otwarty wskazując jednocześnie, że może ona polegać na:

- świadczeniu usług poligraficznych, fotograficznych i fonograficznych;
- prowadzeniu wypożyczalni kostiumów, rekwizytów, sprzętu technicznego;
- świadczeniu usług gastronomicznych;
- prowadzeniu nauki języków obcych;
- prowadzeniu działalności wydawniczej;
- prowadzeniu sprzedaży komisowej i antykwarecznej;
- realizowaniu imprez zleconych (okolicznościowych, rodzinnych, obrzędowych).

(akta kontroli str. 18-24)

W latach 2020-2024 (I półrocze) GCK realizował zadania kulturalne określone w Statucie, poprzez organizację wystaw, koncertów, konkursów, prowadzenie warsztatów. Zorganizowano sekcje: ceramiczne, muzyczne, plastyczne, fotograficzne, teatralne, rękodzieła (szycia). Ponadto przy GCK działały: chór CANTARE, zespół folklorystyczny ŁOCHOWIANIE, zespół wokalny Zielonka złożony z członków Koła Seniora Wrzos, zespół BB JAZZ Orkiestra oraz w 2020 r. - grupa tańca breakdance. Staraniem GCK przy wykorzystaniu środków unijnych w 2022 r. wydano cztery pozycje książkowe – tomik poetycki „W drodze”, albumy fotograficzne: „Lokalna opowieść o Architekturze i smaku”, „Lokalnie o ogrodach”, „Focus na Białe Błota. Bezcenny Krajobraz” oraz album muzyczny „Łochowanie-40-lecie”. Działające w strukturze GCK biblioteka podejmowała przedsięwzięcia upowszechniające czytelnictwo. Organizowano cykle upowszechniające czytanie, spotkania autorskie, warsztaty plastyczno-literackie dla dzieci, wzięto udział w kilku edycjach akcji Mała

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. Urz. Woj. Kujawsko-Pomorskiego z 2012 r., poz. 151. Uchwała weszła w życie z dniem 14 lutego 2012 r.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 87. Dalej: „ustawa o działalności kulturalnej”.

książka – wielki człowiek”. Przy bibliotece uruchomiono kluby dyskusyjne książek dla różnych grup czytelników.

Niektóre wydarzenia zrealizowano jednak z naruszeniem zasad bezpieczeństwa, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 48-51, 192-259)

Organizowane przez GCK wydarzenia miały zazwyczaj charakter kameralny – do 40 osób, choć zdarzały się również imprezy o większej liczbie odbiorców, takie jak koncerty czy imprezy plenerowe, w szczególności organizowany od roku 2021 festyn Święto Gminy, tj. wydarzenie o charakterze interdyscyplinarnym, którego głównym punktem był koncert muzyczny artysty rozpoznawalnego w skali kraju. GCK prowadził również liczne akcje animacyjne dla dzieci (Dzień Dziecka, Mikołajki), w szczególności o charakterze objazdowym, w ramach których odwiedzano poszczególne sołectwa. Forma ta była jednym ze sposobów zwiększenia efektywności działalności GCK. W celu dotarcia z ofertą do większej liczby odbiorców GCK nagrywał niektóre występy i prezentował je na telebimie oraz w internecie.

Informacje dotyczące działań GCK rozpowszechniane były poprzez: posty i kampanie reklamowe na platformach społecznościowych, głównie Facebooku, stronę internetową GCK, plakaty i banery reklamowe rozwieszane na słupach ogłoszeniowych, przystankach, w świetlicach wiejskich, sklepach, audycje radiowe, kampanie reklamowe na tablicach w autobusach, artykuły w kwartalniku wydawanym przez Gminę Białe Błota.

(akta kontroli str. 48-51, 192-259, 265)

Udział w części wydarzeń organizowanych przez GCK był odpłatny. Opłaty pobierane były w szczególności za udział w zajęciach w ramach większości zorganizowanych sekcji oraz udział w koncertach biletowanych. W celu likwidacji barier w dostępie do kultury dla osób zagrożonych wykluczeniem z powodów finansowych wprowadzono¹⁰ zniżki w opłatach w przypadku uczestnictwa jednej osoby w kilku zajęciach lub uczestnictwa rodzeństwa w tych samych zajęciach: z szycia, świetlicowych, teatralnych, manualno-plastycznych oraz w pracowniach: ceramicznej, malarstwa, plastyczno-malarskiej. Nie wprowadzono na szeroką skalę systemowych rozwiązań w tym zakresie w przypadku imprez biletowanych. Sporadycznie jednak były one stosowane, np. tańsze bilety dla seniorów na koncert *Motywy żydowskie w muzyce świata*.

(akta kontroli str. 265, 774-775)

Oferta GCK skierowana była do różnych grup wiekowych. Cykliczną formę przybierały konkursy: Bezcenny krajobraz, łapmy śnieg, Czy można zjeść dzieło sztuki?, na wykonanie kartek świątecznych, nawiązujące do projektów przewidzianych w programie działania, lecz niestanowiące dokładnej ich realizacji. Program działania nie przewidywał pomiaru efektywności działań GCK. Prowadzona przez GCK księgowość uniemożliwiała wypowiedzenie się co do gospodarności i optymalizacji wydatków ponoszonych na organizowane wydarzenia. Stwierdzono jednakże, że w kontrolowanym okresie GCK angażował się i ponosił wydatki na wydarzenia niezwiązane z podstawowym profilem jego działalności, tj. na organizację w roku 2022 warsztatów koncentrowania uwagi. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 731-768)

W kontrolowanym okresie przy GCK nie funkcjonowała przewidziana statutem tej instytucji Społeczna Rada Programowa, która miała być organem opiniotwórczym w sprawach planu działalności oraz – na wniosek Dyrektora – inicjatyw dotyczących

¹⁰ Wprowadzone Zarządzeniem nr 03/2022 Dyrektora GCK z dnia 29 września 2022 r.

działalności kulturalnej. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości.

(akta kontroli, str. 22, 3366, 3383, 3475-3476)

W kontrolowanym okresie GCK realizował również działalność inną niż kulturalna. Polegała ona na wynajmie pomieszczeń będących w jego posiadaniu oraz należących do niego składników mienia ruchomego, realizacji imprez zleconych, w tym z usługą cateringową, produkcji wyrobów ceramicznych, działalności promocyjnej. Statut GCK wskazując na możliwość prowadzenia działalności innej niż kulturalna nie ograniczał jej rodzaju (poprzez użycie słowa w szczególności katalog dopuszczalnych działalności pozostał otwarty). Część z podejmowanych działalności nie była jednak literalnie wskazana w statucie.

(akta kontroli str.18-40, 220, 234, 236-246, 1971-2024, 2045-2158, 3434)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. GCK nie złożyło sprawozdań K-07 *Sprawozdanie z działalności centrum kultury, domu kultury, ośrodka kultury, klubu, świetlicy* za lata 2020-2023 dla dwóch z pięciu zadeklarowanych filii GCK – świetlicy w Cielu oraz filii w Łochowie¹¹, czym naruszono art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej¹² obligujący do przekazywania danych dotyczących prowadzonej działalności i jej wyników zgodnie z programem badań statystyki publicznej¹³. Ponadto nierzetelnie sporządzono sprawozdania za rok 2023 i 2022 dotyczące jednostki podstawowej, filii w Zielonce, filii w Łochowicach oraz filii w Lisim Ogonie. Polegało to na:
 - niewykazaniu w sprawozdaniu jednostki podstawowej za rok 2023 zorganizowanych w Białych Błotach warsztatów, wystaw i pokazów teatralnych¹⁴ oraz wykazania konkursów w zaniżonej liczbie¹⁵;
 - niewykazaniu w sprawozdaniu jednostki podstawowej za rok 2022 pokazów teatralnych¹⁶, wykazaniu warsztatów¹⁷ w zaniżonej liczbie oraz

¹¹ Zgodnie z objaśnieniami do sprawozdania K-07 filie sporządzają odrębne sprawozdanie ze swojej działalności.

¹² Dz. U. z 2024 r., poz. 1799.

¹³ Określone rozporządzeniami Rady Ministrów: z dnia 7 października 2022 r. w sprawie Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2453, ze zm.); z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie Programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2022 (Dz. U. poz. 2303, ze zm.); z dnia 25 września 2020 r. w sprawie Programu badań statystyki publicznej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2062, ze zm.); z dnia 11 października 2019 r. w sprawie Programu badań statystyki publicznej na rok 2020 (Dz. U. poz. 2366, ze zm.)

¹⁴ W sprawozdaniu jednostki podstawowej nie wykazano żadnej aktywności tego rodzaju (w sprawozdaniu 3 filii również żadnej) podczas gdy jak wynika ze sprawozdania z działalności merytorycznej w Białych Błotach GCK zorganizowano warsztaty z szycia materiałowych toreb (styczeń 2023 r.), warsztaty teatralne (marzec 2023 r.), warsztaty florystyczne (kwiecień 2023 r.), warsztaty tworzenia ozdób z filcu (kwiecień 2023 r.), warsztaty plastyczne (kwiecień 2023 r.), plener ceramiczno-malarski (czerwiec 2023 r.), warsztaty florystyczne (październik 2023 r.), warsztaty florystyczne (grudzień 2023 r.), warsztaty z pieczenia pierników (grudzień 2023 r.), warsztaty GOSPEL (grudzień 2023 r.), wernisaż konkursu Łapmy śnieg (marzec 2023 r.), wystawa prac plastycznych pracowni plastycznej (czerwiec 2023 r.), wernisaż konkursu Bezcenny krajobraz (grudzień 2023 r.), pokaz teatralny: pantomima na podstawie bajki o Czerwonym Kapturku (czerwiec 2023 r.)

¹⁵ W sprawozdaniu jednostki podstawowej, a zarazem we wszystkich sprawozdaniach łącznie wykazano cztery konkursy, podczas gdy w sprawozdaniu z działalności merytorycznej za rok 2023 wykazano ich : Konkurs fotograficzny Łapmy śnieg, Konkurs plastyczny na Kartkę Wielkanocną, konkurs plastyczny na Kartkę Bożonarodzeniową, Konkurs poetycki Każdy wiersze pisać może, Konkurs fotograficzny Czy można zjeść dzieło sztuki?, Konkurs plastyczno-fotograficzny Bezcenny krajobraz.

¹⁶ W sprawozdaniu jednostki podstawowej nie wykazano żadnej aktywności tego rodzaju (w sprawozdaniu 3 filii również żadnej) podczas gdy jak wynika ze sprawozdania z działalności merytorycznej GCK za rok 2022 w Białych Błotach zorganizowano z okazji Dnia Teatru przedstawienie (marzec 2022 r.)

¹⁷ W sprawozdaniu jednostki podstawowej, a zarazem we wszystkich sprawozdaniach łącznie wykazano dwa warsztaty podczas gdy jak wynika ze sprawozdania z działalności merytorycznej GCK za rok 2022 w Białych Błotach zorganizowano: warsztaty z pieczenia pizzy (luty 2022 r.), wianki wielkanocne (kwiecień 2022 r.), warsztaty z malowania toreb w barwy narodowe (kwiecień 2022 r.), plener fotograficzny (czerwiec 2022 r.), warsztaty z plecenia wianków (czerwiec 2022 r.), warsztaty kulinarne (wrzesień 2022 r.), plener fotograficzny

wykazaniu sali koncertowej i teatralnej na 50 osób, której faktycznie nie było;

- niewykazaniu w sprawozdaniu filii w Zielonce za rok 2022 zrealizowanych warsztatów¹⁸, braku sumowania danych w dziale 3 i 4 sprawozdania dotyczących liczby kół/sekcji oraz liczby ich członków;
- niewykazaniu w sprawozdaniu filii w Lisim Ogonie za rok 2022 zrealizowanych seansów filmowych w ramach kina plenerowego oraz warsztatów¹⁹,
- niewykazania w sprawozdaniu filii w Łochowicach za rok 2023 zorganizowanych zajęć z nauki gry na gitarze.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 48-51, 219-259, 3366-3383, 3369-3370, 3383)

2. Zajęcia w pracowni ceramicznej oraz 10 wydarzeń zorganizowano z naruszeniem zasad bezpieczeństwa. Polegało to na:

- zorganizowaniu w latach 2022-2024 (I półrocze) w nowym budynku GCK w Białych Błotach 10 wydarzeń z liczbą uczestników przekraczających 50 osób niebędących ich stałymi użytkownikami, tj. ponad ograniczenie wprowadzone klasą zagrożenia pożarowego budynku zdefiniowaną jako ZLIII;
- niezapewnieniu właściwej wentylacji podczas zajęć w pracowni ceramicznej w Łochowie w okresie od jej powstania, tj. od września 2021 r. do czerwca 2023 r. Niezgodność ta została ujawniona na skutek kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy. Jednocześnie ustalił on wadliwe podłączenie pieców ceramicznych w lokalizacjach: Ciele, Łochowo i Białe Błota. Skutkiem powyższego GCK zmuszony został do poniesienia wydatku w kwocie 706 zł stanowiącego karę administracyjną tytułem decyzji kosztowej za czynności kontrolne stwierdzające nieprawidłowości. W związku z brakiem możliwości poprawienia podłączenia pieca w Białych Błotach, zrezygnowano z wypalania ceramiki w tej lokalizacji.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str.223-259, 679-725, 3366-3383, 3376)

3. W kontrolowanym okresie GCK organizował i ponosił wydatki na wydarzenia niezwiązane z kulturą, nie mieszczące się w zakresie zadań statutowych. I tak w 2022 r. zorganizował cykl warsztatów z treningu koncentracji uwagi Mindfulness, za które zapłacił 10,2 tys. zł, a w latach 2022-2024 w związku z organizacją finałów Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy wydał 2,0 tys. zł na zakup koszulek z logiem akcji. Wydarzenia te, jakkolwiek ważne i pożyteczne

(październik 2022 r.), warsztaty kulinarne (październik 2022 r.), warsztaty z szycia dyni (październik 2022 r.), warsztaty florystyczne (październik 2022 r.),

¹⁸ W sprawozdaniu filii w Zielonce nie wykazano żadnej aktywności tego rodzaju podczas gdy ze sprawozdania z działalności merytorycznej GCK za rok 2022 wynikało, że w świetlicy w Zielonce zorganizowano warsztaty florystyczne (październik 2022 r.) oraz warsztaty z plecenia wianków wielkanocnych (kwiecień 2022 r.).

¹⁹ W sprawozdaniu filii w Lisim Ogonie nie wykazano żadnej aktywności tego rodzaju podczas gdy ze sprawozdania z działalności merytorycznej GCK za rok 2022 wynikało, że w świetlicy w Lisim Ogonie zorganizowano warsztaty z plecenia wianków wielkanocnych (kwiecień 2022 r.) oraz kino plenerowe (lipiec 2022 r.)

społecznie, nie wpisywały się w podstawowy profil działalności GCK, a zatem ich organizacja nie powinna być finansowana ze środków dotacji podmiotowej ani innych przychodów GCK, które powinny być przeznaczane na cele statutowe. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o działalności kulturalnej, instytucja kultury ma obowiązek gospodarować prowadzić gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str.18-40, 223-231, 594-622, 770-783, 3337-3340, 3370, 3376, 3383)

4. W latach 2020-2024 przy GCK nie funkcjonowała Społeczna Rada Programowa.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r., która zgodnie ze statutem powinna wystąpić do Rady Gminy z wnioskiem o powołanie członków ww. organu nie udzieliła wyjaśnień w sprawie.

Z informacji uzyskanej od Wójta Gminy Białe Błota wynikało, że w związku z przygotowaniami do opracowania w 2025 r. nowego statutu GCK rozważane jest wprowadzenie zmian w ww. zakresie, z uwagi na fakt, iż istnienie Społecznej Rady Programowej nie jest obowiązkowe.

(akta kontroli, str. 22, 3366, 3383, 3475-3476)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność w zbadanym obszarze. Podstawą wydania oceny są przede wszystkim ustalenia związane z naruszeniem zasad bezpieczeństwa przy organizowaniu przez GCK 10 wydarzeń i zajęć w pracowni ceramicznej oraz nierzetelne wywiązywanie się obowiązków sprawozdawczych względem GUS.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Prowadzenie gospodarki finansowo-majątkowej.

2.1. Zgodnie ze sprawozdaniami z wykonania planów finansowych GCK w latach 2020-2024 (I półrocze) Centrum zrealizowało przychody w kwotach odpowiednio 1 357,5 tys. zł, 1 468,9 tys. zł, 1 716,2 tys. zł, 1 842,6 tys. zł, 849,2 tys. zł. Koszty działalności bieżącej w ww. okresie wyniosły odpowiednio: 1 360,4 tys. zł, 1 410,8 tys. zł, 2 009,6 tys. zł, 1 769,4 tys. zł, 930,5 tys. zł, a koszty działalności inwestycyjnej odpowiednio: 0 zł, 133,5 tys. zł, 18,3 tys. zł, 0 zł, 0 zł.

Zgodnie ze sprawozdaniami finansowymi GCK za lata 2020-2023 w ww. okresie instytucja osiągnęła przychody w kwotach odpowiednio 1 370,7 tys. zł, 1 468,9 tys. zł, 2 142,0 tys. zł, 1 842,6 tys. zł oraz poniosła koszty w kwotach odpowiednio: 1 373,6 tys. zł, 1 410,7 tys. zł, 2 118,7 tys. zł, 1 769,4 tys. zł. Tym samym wykazała za rok 2020 stratę w wysokości 2,9 tys. zł, za lata 2021-2023 zysk netto w kwotach odpowiednio 58,1 tys. zł, 23,4 tys. zł, 73,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 189-259, 934-1026, 3342-3362)

Sprawozdania finansowe za lata 2020 i 2021 nie zostały zatwierdzone przez Wójta Gminy Białe Błota. Ponadto przekazane Wójtowi sprawozdanie finansowe za rok 2020 nie miało formy dokumentu elektronicznego, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Dane wykazane w sporządzonych przez GCK sprawozdaniach z operacji finansowych częściowo nie odpowiadały danym wykazanym w sprawozdaniach finansowych GCK i/lub sprawozdaniach z wykonania planów finansowych, co również opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 189, 208-211, 232-235, 247-248, 785-791, 803-804, 934-935, 994-995, 1007-1008, 1055, 1063, 1141-1142, 2795, 2803, 2806, 3364-3365, 3383, 3452-3453, 3465-3474)

Księgi rachunkowe GCK za lata 2020-2023 prowadzone były z naruszeniem zasad wynikających z ustawy o rachunkowości, w sposób niezapewniający wiarygodności danych prezentowanych w sporządzonych sprawozdaniach. Jedynymi zaksięgowanymi dokumentami były dokumenty z I kwartału 2024 r. Pozostałe miały status dokumentów w przygotowaniu, co umożliwiała ich dowolną edycję mimo upływu lat, w tym usuwanie, oraz powodowało brak wpisów o nich w części ksiąg zwanej dziennikiem. Ponadto nie wprowadzono do ksiąg zapisów dotyczących znaczącej liczby operacji gospodarczych. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2318-2795, 3385-3390)

Źródłami finansowania działalności GCK w kontrolowanym okresie były:

- dotacja podmiotowa od organizatora na działalność bieżącą;
- przychody z działalności podstawowej, w szczególności z wpłat uczestników zajęć organizowanych przez GCK oraz opłat za uczestnictwo w innych wydarzeniach;
- przychody z najmu pomieszczeń budynków będących w posiadaniu GCK oraz mienia ruchomego, głównie wyposażenia oraz przychody z innych rodzajów działalności innej niż kulturalna – m.in. sprzedaży wyrobów ceramicznych, organizacji imprez zleconych;
- dotacje celowe od organizatora lub Biblioteki Narodowej, granty na finansowanie projektu od Fundacji BGK;
- przychody z tytułu dofinansowania do realizacji projektów współfinansowanych ze środków unijnych;
- darowizny od osób fizycznych i prawnych, gotówkowe i rzeczowe.

Z uwagi na brak rzetelnych zapisów na kontach księgowych w zakresie przychodów, w szczególności pominięcia oraz naruszenia przyjętych zasad analityki, które opisano szczegółowo w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*, odstępuje się od przedstawienia struktury przychodów i kosztów.

(akta kontroli str. 189-190, 208-209, 219-220, 232-234, 247-248, 3434)

2.2. Dyrektor GCK wnioskował o przyznanie dotacji podmiotowej na lata 2020-2024 przedkładając Wójtowi Gminy Białe Błota projekty planów finansowych GCK. W żadnym z badanych lat organizator nie przyznał GCK dotacji w kwocie wnioskowanej przez Dyrektora tej instytucji. Kwota dotacji w wysokości mniejszej niż wnioskowana została wpisana przez Wójta Gminy Białe Błota do projektów budżetów na lata 2020, 2022, 2023, 2024. Na etapie uchwalania budżetu Rada Gminy Białe Błota dodatkowo dokonała zmniejszenia kwot dotacji podmiotowej GCK w budżetach na lata 2021, 2023 i 2024.

W dokumentacji GCK brak było podpisanych przez Dyrektora tej instytucji planów finansowych dostosowanych do wysokości dotacji podmiotowej przyznanej przez organizatora w uchwałach budżetowych na lata 2020, 2021 i 2024, opracowanych w terminie umożliwiającym gospodarkę finansową od stycznia danego roku. Plany finansowe na rok 2020 i 2021 zostały zaktualizowane odpowiednio 1 kwietnia 2020 r. oraz 15 lutego 2021 r. W dokumentacji GCK nie przedstawiono podpisanych przez

Dyrektora tej instytucji zmian planów finansowych GCK dotyczących I półrocza 2024 r. Szczegółowe ustalenia zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Plany finansowe na lata 2022-2024 oraz plany po zmianach na lata 2020 i 2021 nie zawierały części wymaganych elementów, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Dodatkowo dane w zakresie kwot planowanych podane w informacjach z wykonania planu finansowego za I półrocze 2020, I półrocze 2021 oraz w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2020 nie pokrywały się z danymi zaplanowanymi w podpisanych przez Dyrektora decyzjach o zmianach planu, co również szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. I tak np. badanie wykonania planu kosztów w zakresie wynagrodzeń osobowych za rok 2020 wykazało przekroczenie tego planu o 1280,86 zł, jeżeli za obowiązujące przyjąć dane wykazane jako plan w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2020 oraz brak przekroczenia jeżeli odnieść dane planowane w tej kategorii w ostatniej podpisanej przez Dyrektora decyzji zmieniającej plan kosztów z dnia 14 grudnia 2020 r. Mając na uwadze powyższe niespójności oraz nierzetelność ksiąg rachunkowych odstępuje się od badania wykonania planów finansowych w zakresie kosztów i przychodów.

(akta kontroli str. 62-189, 784-879-898, 2795, 3384)

2.3. Głównym źródłem przychodów GCK w kontrolowanym okresie była dotacja podmiotowa od organizatora na działalność bieżącą. W latach 2020-2024 (I półrocze) zrealizowano ją w kwotach odpowiednio: 1 229,8 tys. zł, 1 288,2 tys. zł, 1 716,2 tys. zł, 1 520,0 tys. zł, 750,0 tys. zł.

Dotacja podmiotowa dla GCK w kwocie wnioskowanej przez Dyrektora tej jednostki została wpisana jedynie do projektu budżetu na rok 2021²⁰. W projektach budżetu na lata 2020, 2022-2024²¹ uwzględniono dotację podmiotową dla GCK w kwotach niższych niż wnioskowana. Ponadto w latach 2021, 2023 i 2024 Rada Gminy podczas głosowania nad budżetem dodatkowo obniżyła wartość planowanej dla GCK dotacji podmiotowej. Tym samym ostatecznie ustalona ona została w kwotach 1 229,8 tys. zł, 1 288,2 tys. zł, 1 716,2 tys. zł, 1 500,0 tys. zł, 1 500,0 tys. zł, tj. tj. odpowiednio o 200,0 tys. zł (o 14,0%), 700 tys. zł (o 35,2%), 400,0 tys. zł (o 18,9%), 1 846,2 tys. zł (o 55,2%), 2 156,1 tys. zł (o 59,0%), niższych niż kwota wnioskowana przez Dyrektora.

(akta kontroli str. 62-248, 882-898, 3384)

Mimo wielokrotnych wniosków Dyrektor GCK w latach 2020-2024 tylko raz – w 2023 r. - zwiększono dotację podmiotową dla GCK. Przedmiotowe zwiększenie środków zgodnie z wolą Rady Gminy Białe Błota²² miało przybrać formę dotacji celowej z przeznaczeniem na działalność zespołów CANTARE, Łochowanie oraz Koła Seniorów Wrzos (po 6,0 tys. zł łącznie 18,0 tys. zł) oraz 2,0 tys. zł na sprzątnięcie obiektów, przekazane zostało jednak bez określenia przeznaczenia. W okresie od 26 września do 31 grudnia 2023 r. na działalność ww. zespołów GCK wydatkowało łącznie 7,7 tys. zł. W tym samym czasie na zakup wyposażenia²³ GCK wydał 46,3 tys. zł, na nagrody roczne i uznaniowe dla pracowników 85,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 899-933, 3324, 3437-3451)

²⁰ Zarządzenie nr 87/2020 Wójta Gminy Białe Błota z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia projektu budżetu Gminy Białe Błota na 2021 r.

²¹ Zarządzenia Wójta Gminy Białe Błota w sprawie przyjęcia projektu budżetu Gminy Białe Błota na 2020 r., 2022 r., na 2023 r., na 2024 r. odpowiednio: nr 116/2019 z dnia 14 listopada 2019 r., nr 83/2021 z dnia 10 listopada 2021 r., nr 122/2022 z dnia 14 listopada 2022 r., nr 107/2023 z dnia 15 listopada 2023 r.

²² Głosowanie na sesji z dnia 26 września 2023 r.

²³ Warniki, sztucze, naczynia, pralkosuszarka, zmywarka, stoły okrągłe, klimatyzator, 16 szt. stołów koktajlowych, zasłony, karnisze, lampki dekoracyjne, składany wózek na odzież, dysk twardy, pokrowce na stoły, świeczniki, oświetlenie dekoracyjne, mikrofon, oświetlenie sceniczne.

W latach 2020-2024 (I półrocze) GCK otrzymał cztery dotacje celowe, z tego jedną od organizatora na dofinansowanie zadania inwestycyjnego polegającego na zakupie i montażu w 2021 r. pieca ceramicznego (13,0 tys. zł) oraz trzy – w latach 2020, 2021, 2022 – od Biblioteki Narodowej na zakup nowości wydawniczych (w kwotach odpowiednio 7,0 tys. zł, 2,5 tys. zł, 5,0 tys. zł). Ponadto GCK pozyskał w 2020 r. środki od Fundacji BGK na realizację projektu pt. *Pod wodą i na niebie – cykl warsztatów i wykładów poświęcony Stefanowi Drzewieckiemu* (10,9 tys. zł) oraz z funduszy europejskich na realizację projektu pt. *WYDAJEMY SIĘ!* (przychody zrealizowane w 2023 r. w kwocie 19,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 262-497, 1475-1477, 2815-2816)

Badaniem objęto wykorzystanie środków z dotacji celowych otrzymanych w latach 2021-2022 od organizatora na zakup pieca ceramicznego oraz od Biblioteki Narodowej²⁴ na dofinansowanie realizacji zadania pn. „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych” w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

Wykazało ono, że GCK:

- w terminach określonych umowami dotacji wydatkowało przyznane środki w całości zgodnie z celami wskazanymi w umowach, tj. odpowiednio na zakup i montaż pieca ceramicznego w świetlicy w Cielu oraz zakup woluminów do biblioteki;
- w odniesieniu do dotacji na zakup nowości wydawniczych w latach 2021-2022 poniosło w ramach wkładu własnego – po uwzględnieniu dokonanych zwrotów - wydatki w kwotach odpowiednio 9,8 tys. zł oraz 20,4 tys. zł, nie osiągając za 2021 r. poziomu wymaganego umową dotacji nr Z-I.07210.0175.2021 z 14 października 2021 r., co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Nie wywiązało się również w przypadku obu edycji z dodatkowych warunków przyznania dofinansowania dotyczących oznakowania zakupionych z dotacji woluminów oraz opublikowania informacji o otrzymanym dofinansowaniu na stronie internetowej i w mediach społecznościowych, co również szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- z zachowaniem wymaganych terminów złożyło rozliczenia dotacji, przy czym w przypadku dotacji na zakup pieca nie załączono wszystkich dokumentów wymaganych umową do rozliczenia dotacji, a w przypadku dotacji na zakup nowości wydawniczych niezgodnie ze stanem faktycznym zadeklarowano – za rok 2021 – poniesienie wydatków w ramach wkładu własnego w wysokości wymaganej umową o dofinansowanie, za rok 2022 - spełnienie wynikającego z regulaminu konkursu obowiązku otwarcia biblioteki dla czytelników przez nie mniej niż 4 godziny w co najmniej ¼ (13) sobót w roku. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 478-490, 1169-1266, 1268-1400, 1407, 1411-1426, 1472-1477, 1499-1522, 1532, 1537-1542, 1583)

2.4. Badanie prawidłowości ujęcia w księgach rachunkowych – przygotowania do księgowania - wybranych 83 operacji gospodarczych o łącznej wartości 153 060,00 zł dotyczących kosztów poniesionych przez GCK w kontrolowanym okresie, zakupów środków trwałych oraz odpowiadających im wydatków wykazało, że w przypadku:

²⁴ Na podstawie umów nr: Z-I.07210.0175.2021 z 14 października 2021 r. i Z-I.07210.0175.2022 z 11 lipca 2022 r.

- 67 pozycji kosztów oraz jedynej objętej badaniem pozycji nabycia środka trwałego, wprowadzono do ksiąg rachunkowych zapisy o statusie P- w przygotowaniu, ujmując je na kontach zespołów 0 i 4,5,6, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w ramach nieprawidłowości dotyczącej naruszeń zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych
- 15 pozycji kosztów o łącznej wartości 13,6 tys. zł nie ujęto w księgach w ogóle, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* w ramach nieprawidłowości dotyczącej naruszeń zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych;
- 58 pozycji kosztowych dokonano prawidłowej ich klasyfikacji do ujęcia na kontach zespołu 4, 5 zgodnie z obowiązującą polityką rachunkowości; w dziewięciu przypadkach dokonano ujęcia na niewłaściwych kontach syntetycznych lub analitycznych, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- 50 pozycji ujęto na kontach kosztów bieżącego lub przyszłego okresu w prawidłowej wysokości, zgodnej z dokumentem źródłowym lub zasadą współmierności przychodów i kosztów. W pozostałych przypadkach zapisów dokonano w nieprawidłowej wysokości, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- w przypadku 79 pozycji zobowiązania z nimi związane zostały terminowo uregulowane. W przypadku czterech nie. W przypadku czterech pozycji w księgach rachunkowych zaksięgowano operację polegającą na uregulowaniu zobowiązań odpowiadających objętym badaniem kosztom. W pozostałych 79 przypadkach w księgach rachunkowych nie wprowadzono zapisów dotyczących uregulowania zobowiązań na kontach zespołu 1 i 2.

Szczegółowe ustalenia dotyczące pominięcia w księgowaniu, nieprawidłowej klasyfikacji oraz nieterminowego uregulowania zobowiązań zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W odniesieniu do badanej próby 79 wydatków poniesionych zostało zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁵. Dwa wydatki poniesione zostały z naruszeniem zasad racjonalnego gospodarowania środkami, a dwa przy niespełnieniu wymogów do ich dokonania, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2795, 3203-3204, 3264-3265)

Największą pozycją kosztów ponoszonych przez GCK w kontrolowanym okresie były wynagrodzenia ze stosunku pracy. W latach 2020-2023 zrealizowano je w kwotach 459,0 tys. zł, 600,6 tys. zł, 626,6 tys. zł, 737,8 tys. zł. Badanie wypłat wynagrodzeń osobowych za lata 2022-2023 wykazało występowanie przypadków nieterminowego ich wypłacania oraz wypłacania ich w kwotach niezgodnych z listami płac, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1710-1719, 2795, 2976-3091)

W latach 2020-2024 (I półrocze) GCK nie dokonywało zakupów w kwotach obligujących do wyłaniania wykonawców w trybach przewidzianych ustawą z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych²⁶, a przed 2021 r. – ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych²⁷. W celu wyłaniania wykonawców dla zamówień o wartościach poniżej kwot obligujących do stosowania przepisów

²⁵ Dz. U. z 2024 r., poz. 1530, ze zm. Dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

²⁶ Dz. U. z 2024 r., poz. 1320. Dalej: „ustawa Prawo zamówień publicznych z 2019”.

²⁷ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843, ze zm. Dalej: „ustawa Prawo zamówień publicznych”.

ustawowych wprowadzono wewnętrzne procedury, uzależniające tryb postępowania od wartości szacunkowej zamówienia.²⁸

(akta kontroli str. 1436-1471, 2795)

Badanie dwóch zamówień o wartości przekraczającej w każdym przypadku 10,0 tys. zł netto²⁹, wykazało, że:

- zastosowano prawidłowy tryb przewidziany uregulowaniami wewnętrznymi i zgodnie z nimi do co najmniej dwóch wykonawców wysłano zaproszenia do składania ofert;
- wyboru dokonano spośród złożonych w terminie ofert, na podstawie założonego w zaproszeniu kryterium ceny;
- nie dopełniono części przewidzianych uregulowaniami wewnętrznymi wymogów prowadzonego zamówienia, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- odbioru przedmiotu zamówienia w obu przypadkach dokonano z naruszeniem zasad przewidzianych umowami z dostawcami, tj. bez sporządzenia pisemnego protokołu, co również szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1396-1405, 1475-1581)

2.5. W badanych latach obowiązywało w GCK siedem zarządzeń Dyrektora dotyczących zasad korzystania przez osoby/podmioty z pomieszczeń GCK, o nr: 01/2020 z 20 stycznia 2020 r.³⁰, 03/2020 z 21 kwietnia 2020 r.³¹, 05/2020 z 29 czerwca 2020 r.³², 3/2021 z 25 lutego 2021 r.³³, 6/2021 z 9 kwietnia 2021 r.³⁴, 04/2022 z 8 października 2022 r.³⁵ i 02/2023 z 2 stycznia 2023 r.³⁶

²⁸ Zarządzenie nr 13/2019 Dyrektora Gminnego Centrum Kultury z dnia 18 grudnia 2019 r. Regulamin ramowych procedur udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 30 000 euro, Zarządzenie nr 1/2021 Dyrektora Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach ul. Czysła 1A z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Gminnym Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 130 000 zł netto zmienione Aneksiem z dnia 9 sierpnia 2023 r.

²⁹ przeprowadzone w 2021 roku na dostawę pieca ceramicznego do wypału (o numerze GCKBB/ZP/1/2021/NC) oraz w 2022 roku na dostawę dwóch nowych nieużywanych ekspresów do kawy (o numerze GCKBB/ZP/7/2022/PGS)

³⁰ Wprowadzające Regulamin korzystania ze świetlic wiejskich w: Cielu, Lisim Ogonie, Łochowicach, Łochowie, obowiązujące od 20 stycznia 2020 r. do 3 maja 2020 r.

³¹ Wprowadzające Regulamin korzystania ze świetlic wiejskich w: Cielu, Lisim Ogonie, Łochowicach, Łochowie, obowiązujące od 4 maja 2020 r. do 1 stycznia 2023 r.

³² W sprawie wprowadzenia weekendowego systemu najmu pomieszczeń GCK oraz stawek, obowiązujące od 1 lipca 2020 r. do 28 lutego 2021 r.

³³ W sprawie wprowadzenia regulaminu wynajmu pomieszczeń oraz usługi wynajmu pomieszczeń GCK, obowiązujące od 1 marca 2021 r. do 3 maja 2021 r.

³⁴ W sprawie wprowadzenia regulaminu wynajmu pomieszczeń, wzoru umowy wynajmu pomieszczeń, wzoru umowy wynajmu sprzętu oraz wprowadzenia cennika na usługi wynajmu pomieszczeń i sprzętu GCK, obowiązujące od 4 maja 2021 r. do 1 stycznia 2023 r.

³⁵ W sprawie wprowadzenia regulaminu wynajmu pomieszczeń GCK, oświadczenia z prośbą o zwrot kaucji, oświadczenia o dokonaniu czynności dezynfekcyjnych, protokołu zdawczo odbiorczego do wynajmowanego obiektu GCK, umowy wynajmu sprzętu GCK oraz wprowadzenia cennika na usługi wynajmu pomieszczeń i sprzętu w GCK, obowiązujące od 8 października 2022 r. do 1 stycznia 2023 r.

³⁶ W sprawie wprowadzenia: 1. Regulaminu wynajmu pomieszczeń Gminnego Centrum Kultury, wzorów: umowy wynajmu pomieszczeń Gminnego Centrum Kultury, oświadczenia z prośbą o zwrot kaucji, oświadczenia o dokonaniu czynności dezynfekcyjnych, protokołu zdawczo odbiorczego do wynajmowanego obiektu Gminnego Centrum Kultury, umowy wynajmu sprzętu Gminnego Centrum Kultury oraz wprowadzenia cennika na usługi wynajmu pomieszczeń i sprzętu w Gminnym Centrum Kultury, 2. Regulaminu korzystania z obiektów GCK obejmujących: a) Świetlicę Wiejską w Cielu, ul. Kościelna 6 b) Świetlicę Wiejską w Lisim Ogonie, ul. Wypoczynkowa 2 c) Świetlicę Wiejską w Łochowicach, ul. Spokojna 3 d) Gminne Centrum Kultury w Łochowie, ul. Jałowcowa 7 e) Świetlicę Wiejską w Zielonce, ul. Jaworowa 2.

W zarządzeniach nr 01/2020 z 20 stycznia 2020 r. i 03/2020 z 21 kwietnia 2020 r., wprowadzających Regulaminy korzystania ze świetlic, a także w załączniku nr 8 do zarządzenia nr 02/2023 - Regulaminie korzystania z obiektów GCK, w § 6 pkt 1 zawarto postanowienia dotyczące zasady wynajmu, w tym o możliwości korzystania ze świetlic przez: a) dorosłych, młodzieży i dzieci na uczestnictwo w zajęciach; b) mieszkańców w ramach odbywających się zebrań, inicjatyw lokalnych (...); c) Kluby Sportowe w ramach prowadzonych imprez i wydarzeń sportowych; d) Koła Gospodyń Wiejskich; e) OSP z gminy Białe Błota w ramach działalności statutowej OSP; f) Kluby Seniora w ramach statutowej działalności; g) stowarzyszenia i organizacje pozarządowe; h) osoby fizyczne i inne podmioty w celach prywatnych komercyjnych, w tym komunie, chrzciny, imprezy okolicznościowe, festyny, szkolenia prowadzone przez osoby lub instytucje z zewnątrz, w ramach ich działalności gospodarczej.

Ww. postanowienia § 6 pkt 1 a-f Regulaminu korzystania z obiektów GCK niezgodne były z postanowieniami umów użyczenia przez Gminę Białe Błota świetlic w: Łochowie, Łochowicach i Lisim Ogonie, a także Zielonce i Cielu, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W ww. zarządzeniach Dyrektora GCK nr 05/2020 ustalono m.in. stawki wynajmu, np. za weekendowy wynajem świetlicy w Cielu – 750 zł, a w pozostałych świetlicach – 450 zł za wynajem sal na szkolenia i pokazy 70 zł do godz. i 100 zł powyżej godziny, za wynajem sal na prowadzenie zajęć – 70 zł miesięcznie za zajęcia prowadzone raz w tygodniu, 140 zł miesięcznie za zajęcia prowadzone 2 razy w tygodniu.

Stawki te zmieniono dopiero zarządzeniem Dyrektora GCK nr 04/2022 z dnia 8 października 2022 r., tj. z dniem 1 stycznia 2023 r. w ten sposób że stawkę weekendowego wynajmu świetlicy w Cielu zwiększono do 850 zł, a w pozostałych świetlicach do 550 zł, stawkę za wynajem sal na prowadzenie zajęć zwiększono do 90 zł miesięcznie za zajęcia prowadzone raz w tygodniu i do 180 zł miesięcznie za zajęcia prowadzone 2 razy w tygodniu.

Aneks z dnia 26 sierpnia 2024 r. do zarządzenia nr 04/2022 zmieniono stawkę za prowadzenie zajęć przez podmioty zewnętrzne do 150 zł miesięcznie za prowadzenie zajęć raz w tygodniu do 1 godz., 225 zł miesięcznie za prowadzenie zajęć raz w tygodniu od powyżej 1 godz. do 2 godz. i 262,5 zł miesięcznie za prowadzenie zajęć raz w tygodniu powyżej 2 godzin do 3 godz.

(akta kontroli str. 1795-1818, 1969-2024)

W GCK w 2020 r., 2021 r., 2022 r., 2023 r. i 2024 r. obowiązywało odpowiednio: 9, 10, 22, 25 i 17 umów długoterminowych oraz odpowiednio: 47, 48, 96, 92 i 78 umów krótkoterminowych (jedno/dwu/lub trzydniowych) najmu nieruchomości.

Badanie 42 umów długoterminowych najmu nieruchomości GCK³⁷, a także 148 faktur wystawionych na ich podstawie przez GCK³⁸ wykazało, że:

- a) zawarte 42 umowy długoterminowe najmu pomieszczeń GCK, tj. w świetlicach, w: Łochowie, Lisim Ogonie, Łochowicach, Zielonce i Cielu zgodne były z przepisami Regulaminów korzystania ze świetlic³⁹ (obowiązujących od 4 maja 2020 r. do 1 stycznia 2023 r.) oraz Regulaminu korzystania z obiektów GCK, stanowiącego załącznik nr 8 do zarządzenia Dyrektora GCK Nr 02/2023⁴⁰, a w szczególności do postanowień § 6 pkt 1 ppkt h i § 7 pkt 2 tych Regulaminów;

³⁷ W tym: osiem spośród 10 z 2021 r., 16 spośród 22 z 2022 r. i 16 z spośród 25 z 2023 r.

³⁸ W tym 23 z 2021 r., 65 z 2020 r. i 60 z 2023 r.

³⁹ 01/2020 z 20 stycznia 2020 r., 03/2020 z 21 kwietnia 2020 r., 05/2020 z 29 czerwca 2020 r., 3/2021 z 25 lutego 2021 r., 6/2021 z 9 kwietnia 2021 r. i 04/2022 z 8 października 2022 r.

⁴⁰ Z dnia 2 stycznia 2023 r.

- b) wystawione na ich podstawie 14 podmiotom 148 faktury na łączną kwotę opłat za wynajęcie pomieszczeń ww. świetlic w wysokości 58,1 tys. zł zgodnie były z ww. umowami. GCK otrzymał na ich podstawie 143 opłaty w łącznej wysokości 57,5 tys. zł, z tym, że 39 tych wpłat dokonano z opóźnieniem od 1 do 298 dni (z tego 33 z opóźnieniem od 1 do 30 dni, a sześć powyżej 30 dni). Obliczone w trakcie kontroli odsetki od tych nieterminowych wpłat wynosiły łącznie 37,22 zł (i zawierały się w kwotach od 0,06 zł do 13,48 zł). Do dnia badania – 25 listopada 2024 r. GCK nie otrzymało pięciu wpłat w łącznej wysokości 560 zł, i jednocześnie nie podjęło działań zmierzających do wyegzekwowania tych należności, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Obliczone w trakcie kontroli odsetki na dzień 25 listopada 2024 r. stanowiły łączną kwotę 169,68 zł (i zawierały się w kwotach od 21,36 zł do 42,72 zł).
- c) z łącznej kwoty 58,1 tys. zł z tytułu opłat najmu z ww. 148 faktur, 16,9 tys. zł dotyczyło najmu na cele sportowe.

(akta kontroli str. 1978-2024, 2045-2158)

Badanie 16 losowo wybranych umów najmu krótkoterminowego o łącznej wartości 8,6 tys. zł⁴¹, wykazało, że:

- a) zawarto 16 umów krótkoterminowych najmu pomieszczeń GCK, tj. w świetlicach, w: Lisim Ogonie, Łochowicach, Zielonce i Cielu na imprezy rodzinne (na jeden, dwa lub trzy dni) na łączną kwotę 8,6 tys. zł, które zgodne były z Regulaminami wynajmu pomieszczeń Gminnego Centrum Kultury⁴², w tym m.in. ustalono w nich stawki opłat oraz kaucje zgodne z tymi przepisami – cennikami na te usługi. Jednocześnie w dwóch przypadkach, w umowach z: 18 listopada 2022 r. i 9 sierpnia 2023 r. nie określono wymaganego terminu zapłaty przy czym opłat tych dokonano faktycznie przed lub w dniu rozpoczęcia najmu.
- b) w 16 badanych umowach zapłaty za najem pomieszczeń dokonano w wysokościach zgodnych z ustalonymi opłatami (w łącznej kwocie 8,6 tys. zł). Spośród ww. 14 umów, w których ustalono terminy zapłaty, w 10 przypadkach dokonano ich zgodnie z wymaganymi terminami, a w pozostałych czterech przypadkach z opóźnieniem od pięciu do 15 dni. Obliczone w trakcie kontroli odsetki od tych nieterminowych wpłat wynosiły łącznie 7,13 zł.

(akta kontroli str. 1978-2024, 2148-2151, 2159)

Zasady gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego GCK określone zostały w zarządzeniu Dyrektora nr 7/2018 z dnia 11 czerwca 2018 r.

Zarządzenie to określało m.in. sposób i tryb gospodarowania tymi składnikami będącymi w dyspozycji GCK. Zgodnie z tymi zasadami GCK zobowiązany był do gospodarowania tymi składnikami majątku w sposób racjonalny. Mógł wg tego zarządzenia przeznaczać zbędne lub zużyte składniki majątku do: (1) oddania w najem, dzierżawę lub do sprzedaży, (2) oddawać jako darowizny, (3) likwidować.

Sprzedaż tego majątku odbywać się mogła jedynie w drodze przetargu za wyjątkiem zaistnienia przesłanek, tj.: wartości składnika nie przekraczającej kwoty 1200 zł, nie uzyskania ceny wyższej i nie sprzedania w przetargu tego składnika majątku.

(akta kontroli str. 1734-1738)

⁴¹ W tym: dwóch spośród 47 z 2020 r., dwóch spośród 48 z 2021 r., siedmiu spośród 96 z 2022 r., czterech spośród 92 z 2023 r. i jednej spośród 78 z 2024 r.

⁴² Wprowadzonymi zarządzeniami Dyrektora GCK: 05/2020 z 29 czerwca 2020 r., nr 3/2021 z dnia 25 lutego 2021, nr 6/2021 z kwietnia 2021 r., 04/2022 z 8 października 2022 r., i 02/2023 z 2 stycznia 2023 r.

Dyrektor GCK przedłożył w trakcie kontroli zestawienie dotyczące zbycia i udostępnienia składników majątku GCK za lata 2020-2024 (I półrocze), w którym ze względu na nierzetelną księgowość, nie wykazał w okresie tym żadnych przychodów. W zestawieniu tym wskazano jedynie zawartą umowę darowizny sceny mobilnej.

Jednakże, na podstawie znajdujących się w GCK dokumentów źródłowych ustalono, że GCK sprzedało w: 2020 r. 1 szt., w 2022 r. 9 szt., a w 2023 r. 26 szt. wyposażenia za łączną cenę 8,0 tys. zł, oraz przekazał w formie darowizny jeden środek trwały o wartości 43,2 tys. zł. Dotyczyło to: jednej transakcji sprzedaży z 2020 r. - komody Forte Aramis za cenę 250 zł; dwóch transakcji sprzedaży z 2022 r. - w tym biurka za cenę 80 zł i 8 szt. mebli biurowych o łącznej wartości 4 325 zł; trzech transakcji sprzedaży 26 szt. regałów bibliotecznych za cenę łączną 3 380 zł; oraz oddania w 2024 r. umową darowizny sceny mobilnej dwuspadowej o wartości początkowej 107 992,5 zł (o wartości po umorzeniu – 43 194 zł).

(akta kontroli str. 41-52, 1739-1742, 1753, 1761-1763, 1771-1772, 1792, 1793-1794)

Badanie ww. zbycia odpłatnego i nieodpłatnego środków trwałych i wyposażenia wykazało, że:

- sprzedano 12 czerwca 2020 r. komodę za cenę 250 zł i 5 stycznia 2022 r. biurko za cenę 80 zł, zgodnie z zasadami określonymi w zarządzeniu nr 7/2018 Dyrektora GCK z 11 czerwca 2018 r. i art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o działalności kulturalnej;
- oddano umową darowizny z 17 lipca 2024 r. scenę mobilną dwuspadową o wartości początkowej 108,0 tys. zł (i wartości po umorzeniu – 43,2 tys. zł) Centrum Obsługi Edukacji i Sportu w Białych Błotach, co było zgodne z przepisami art. 27 ust. 1 i 2 ustawy o działalności kulturalnej;
- sprzedano w 2022 r. 8 szt. mebli biurowych Centrum Obsługi Edukacji i Sportu w Białych Błotach o łącznej wartości 4,3 tys. zł⁴³ bez zastosowania zasad zawartych w zarządzeniu nr 7/2018 Dyrektora GCK z 11 czerwca 2018 r. w sprawie zasad gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego GCK, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- sprzedano w 2023 r. 26 regałów bibliotecznych za łączną cenę 3 380 zł⁴⁴, w tym 6 szt. Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Żninie⁴⁵ za cenę 780 zł, 10 szt. Bibliotece Miejskiej im. Jana Kasprzaka w Inowrocławiu⁴⁶ za cenę 1300 zł i 10 szt. Gminie Białe Błota (dla Szkoły Podstawowej im. Jana Twardowskiego w Przylękach)⁴⁷ za cenę 1 300 zł, zgodnie z zasadami zarządzenia nr 7/2018 Dyrektora GCK z 11 czerwca 2018 r.

(akta kontroli str. 1739-1794)

2.6. GCK administrowało sześcioma budynkami będącymi własnością Gminy Białe Błota, tj. budynkiem siedziby przy ul. Czystej 1a w Białych Błotach oraz świetlicami w: Lisim Ogonie przy ul. Wypoczynkowej 2, Łochowicach przy ul. Spokojnej 3, Łochowie przy ul. Jałowcowej 7, Cielu przy ul. Kościelnej 6 oraz w Zielonce przy ul. Jaworowej 2. Zarządzanie tymi budynkami odbywało się na podstawie umów zawartych z Gminą Białe Błota, w których Gmina oddała je w bezpłatne użyczenia na czas nieoznaczony do wykorzystania przedmiotu użyczenia na potrzeby GCK. W umowach tych wyłączono możliwość oddawania przedmiotu użyczenia osobom

⁴³ O wartości początkowej księgowej 6 804,9 zł.

⁴⁴ O wartości księgowej początkowej 9 719,06 zł, zakupione w dniu 25 października 2016 r.

⁴⁵ 14 lipca 2023 r.

⁴⁶ 20 lipca 2023 r.

⁴⁷ 21 sierpnia 2023 r.

trzecim w celach sprzecznych z celami statutowymi GCK, w celu prowadzenia odpłatnej działalności zarobkowej za wyjątkiem wynajmu pomieszczeń na krótkotrwale imprezy typu: jubileusze, przyjęcia komunijne, spotkania. GCK zobowiązany był do wykonywania na własny koszt wszelkich prac związanych z utrzymaniem budynków oddanych w użyczenie, w tym ubezpieczenia, wszelkich napraw, przeglądów, konserwacji, opłat za media. Ponadto z tych umów wynikało, że GCK nie był zobowiązany jako ich użytkownik do przystosowania ich dla potrzeb osób niepełnosprawnych, tj. spełnienia wymogów art. 6 pkt 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami⁴⁸.

(akta kontroli str. 1795-1818, 2043-2044)

Badanie książek obiektów GCK oraz ich przeglądów okresowych wykazało, że GCK:

a) prowadziło cztery książki obiektu budowlanego⁴⁹, stosownie do art. 60b-60d ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane⁵⁰ spośród sześciu użytkowanych budynków. W jednym przypadku - świetlicy w Zielonce książkę obiektu założył i prowadził Gminny Żłobek Integracyjny „U Misia” w Łochowie, a w przypadku - budynku świetlicy w miejscowości Ciele nie założono i prowadzono takiej książki, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

Jednocześnie w ww. czterech książkach obiektów dokonywano wpisów z przeprowadzonych przeglądów okresowych i dołączano do nich protokoły z tych kontroli, natomiast w przypadku budynku świetlicy w Zielonce dla książki obiektu prowadzonej przez ww. Żłobek nie podjęto czynności w celu wyegzekwowania dokonywania w niej wpisów z przeprowadzonych przeglądów okresowych i dołączania do niej protokołów z tych kontroli, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

b) poddało w latach 2020-2023 kontroli okresowej stanu technicznego, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt. 1 i 2 Prawa budowlanego, wszystkie użytkowane budynki: co najmniej raz w roku⁵¹ oraz co najmniej raz na pięć lat⁵², oraz dokonał co najmniej raz w roku sprawdzenia stanu technicznego instalacji gazowej a także dokonał na podstawie § 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów⁵³, rocznych przeglądów technicznych i czynności konserwacyjnych urządzeń przeciwpożarowych w tym m.in. gaśnic i instalacji oświetlenia ewakuacyjnego w tych obiektach. Ww. przeglądy przeprowadzone zostały przez uprawnione osoby.

Ponadto poddało w latach 2020-2023 okresowej kontroli raz w roku ww. użytkowane budynki w zakresie instalacji wentylacyjnych i kominowych, z tym że w trzech przypadkach przeglądy te przeprowadzone zostały przez uprawnione do tego osoby posiadające kwalifikacje mistrza w rzemiośle kominarskim, a w 19 przypadkach przez osoby nieposiadające takich uprawnień, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

⁴⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 2240, ze zm.

⁴⁹ Dla budynku GCK w Białych Błotach, oraz budynków świetlic w: Lisim Ogonie, Łochowicach i Łochowie.

⁵⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 725, ze zm., dalej: „Prawo budowlane”.

⁵¹ Sprawdzenia stanu technicznego elementy budowlanej i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu

⁵² Sprawdzenia stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia, oraz kontroli instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

⁵³ Dz.U. 2023 poz. 822, ze zm.

c) uzyskało w 2023 r. opinię kominiarską dotyczącą sprawności i skuteczności instalacji wentylacyjnych w trzech budynkach, tj. w siedzibie GCK w Białych Błotach oraz w świetlicach w Łochowie i Cielu, a także potwierdzenia właściwej lokalizacji pieców do wypalania ceramiki w pomieszczeniach świetlicy w Łochowie i Cielu od osoby nieposiadającej uprawnień do przeprowadzenia przeglądów instalacji wentylacyjnych i kominowych, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

d) zleciło i zapłaciło w 2023 r. kwotę 1 782 zł za dwa przeglądy instalacji elektrycznej w ramach przeglądu pięcioletniego świetlicy w Zielonce i Cielu, podczas gdy obiekty te wymagały jedynie rocznych przeglądów okresowych, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;

e) w przypadku jednego obiektu zrealizowano zalecenia pokontrolne z przeglądów rocznych i pięcioletniego stanu technicznego budynków, natomiast w pozostałych pięciu przypadkach nie zrealizowano tych zaleceń, co szczegółowo przedstawiono w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1827-1954, 2043-2044)

2.7. W kontrolowanym okresie w polityce rachunkowości GCK przewidziane były konta do księgowania zmian stanu funduszu instytucji oraz funduszu rezerwowego⁵⁴. W latach 2020-2024 (I półrocze) dokonano na nich tylko jednego zapisu, związanego z przeniesieniem w 2020 r. na kapitał zapasowy zysku wypracowanego przez GCK w 2019 r.⁵⁵ W kolejnych latach na kontach ww. funduszy nie dokonywano zapisów mimo wystąpienia ku temu przesłanek, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2192-2312, 2795)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Księgi rachunkowe GCK za lata 2020-2023 i I-III kwartał 2024 r. prowadzone były niezgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. I tak:

- a) naruszono zasadę rzetelności ksiąg rachunkowych określoną art. 24 ust. 1-2 ustawy o rachunkowości na skutek niewprowadzenia do ksiąg rachunkowych poszczególnych okresów obrachunkowych w postaci zapisu co najmniej 2 068 operacji gospodarczych, z tego 16 dotyczących roku 2020, pięć dotyczących roku 2021, 888 dotyczących roku 2022, 1 159 dotyczących roku 2023. Tym samym naruszono art. 20 ust. 1, a w części przypadków również art. 6 ust. 1 ustawy o rachunkowości. I tak do ksiąg rachunkowych:
 - roku 2020 nie wprowadzono co najmniej 13 zapisów dotyczących przychodów z tytułu darowizn księgozbioru o łącznej wartości 1 032,31 zł, trzech zapisów dotyczących rozliczeń z ZFŚS, w tym dwóch dotyczących przekazania odpisu w łącznej kwocie 13 466,6 zł oraz jeden dotyczący zwrotu środków w kwocie 191,55 zł,
 - roku 2021 nie wprowadzono co najmniej trzech zapisów dotyczących przychodów z tytułu darowizn księgozbioru o łącznej wartości 490,81 zł,

⁵⁴ Do 31.12.2020 r. konta 800 – *Fundusz podstawowy* oraz 812 *Fundusz rezerwowy* obowiązujące na podstawie Zarządzenia Nr 7/2012 z dnia 12 listopada 2012 r. Dyrektora GCK w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości, Od 01.01.2021 r. Konta 803 *Fundusz instytucji kultury* oraz 804 *Fundusz rezerwowy* wprowadzone na podstawie zarządzenia nr 17/2021 Dyrektora GCK z dnia 9 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości) w Gminnym Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach.

⁵⁵ Zgodnie z zarządzeniem nr 38/2020 Wójta Gminy Białe Błota z dnia 26 czerwca 2020 r. w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego za 2019 rok samorządowej instytucji kultury – Gminnego Centrum Kultury w Białych Błotach.

zapisu dotyczącego powstania przychodu pozostałooperacyjnego w kwocie 921,17 zł z tytułu przedawnienia roszczenia pracownika do nagrody jubileuszowej, dwóch zapisów dotyczących przekazania odpisów na ZFŚS w łącznej kwocie 16 598,12 zł;

- roku 2022 nie wprowadzono co najmniej 134 zapisów dotyczących powstania przychodów GCK o łącznej wartości 1 405 643,52 zł⁵⁶, sześciu zapisów dotyczących zmniejszenia tych przychodów na łączną kwotę 3 073,30 zł, 82 zapisów dotyczących uregulowania wystawionych przez GCK faktur o łącznej wartości 143 343,11 zł, 269 zapisów dotyczących powstania zobowiązań, a zarazem kosztów działalności GCK o łącznej wartości 821 656,00 zł⁵⁷, 403 zapisów dotyczących uregulowania zobowiązań o łącznej wartości 903 768,87 zł⁵⁸, trzech zapisów dotyczących rozliczeń z ZFŚS, w tym dwóch dotyczących przekazania odpisu w łącznej kwocie 16 635,24 zł oraz jeden dotyczący zwrotu środków w kwocie 1 114,19 zł;

- roku 2023 nie wprowadzono żadnego zapisu dotyczącego przychodów GCK co najmniej o wartości 1 838 507,14 zł⁵⁹, żadnego zapisu dotyczącego uregulowania 125 należności w łącznej kwocie 137 495,83 zł wynikających z wystawionych przez GCK faktur, co najmniej 326 zapisów dotyczących powstania zobowiązań, a zarazem kosztów działalności GCK o łącznej wartości 1 235 853,75 zł⁶⁰, 491 zapisów dotyczących uregulowania zobowiązań o łącznej wartości 1 351 625,65 zł⁶¹, dwóch zapisów dotyczących przekazania odpisów na ZFŚS w łącznej kwocie 16 765,35 zł.

Skala zaniechań w księgowaniach roku 2022 i 2023 osiągnęła w przypadku przychodów odpowiednio 65,6% i 99,8% wartości przychodów, a w przypadku kosztów – 39,5% i 70,8% wartości kosztów wykazanych w sporządzonych przez jednostkę rachunkach zysków i strat.

Ponadto do ksiąg roku 2022 z opisem *Różnice zaokrągleń* wprowadzono 12 operacji o łącznej wartości 6 957,78 zł zaliczając je do kosztów pozostałooperacyjnych oraz siedem operacji o łącznej wartości 9 052,60 zł

⁵⁶ Na które składało się: osiem transz dotacji podmiotowej o łącznej wartości 1 144 117,60 zł; dotacja celowa w kwocie 5 000,00 zł otrzymanej w sierpniu 2022 r. od Biblioteki Narodowej; dziewięć wpłat na łączną kwotę 1 398,00 zł tytułem darowizn pieniężnych na cele statutowe, dziewięć przychodów z tytułu darowizn rzeczowych przekazanych bibliotekom o łącznej wartości 9 903,53 zł, 97 faktur sprzedaży wystawionych przez GCK o łącznej wartości 144 385,11 zł, 11 różnic pomiędzy księgowaniami z tytułu wpłat na konta, a okresowymi raportami z kasy fiskalnej w łącznej kwocie 101104,28 zł.

⁵⁷ W szczególności 254 zapisów dotyczących powstania zobowiązań z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych, ryczałtów w jazdach lokalnych, składek ZUS pracodawcy na łączną kwotę 809 535,40 zł, 15 zapisów dotyczących powstania zobowiązań z tytułu zakupu towarów i usług o łącznej kwocie 12 120,60 zł;

⁵⁸ Z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych, ryczałtów w jazdach lokalnych, składek ZUS, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, PPK, ubezpieczenia grupowe, podatek od nieruchomości;

⁵⁹ Tj. pominięto zapisy dotyczące otrzymanych 12 transz dotacji podmiotowej od organizatora o łącznej wartości 1 520 000,00 zł, jednego przelewu środków z programu PROW-ARIMR o wartości 19 790,12 zł; 118 faktur sprzedaży wystawionych przez GCK w roku 2023 o łącznej wartości 136 938,83 zł; 2 faktur korygujących wystawionych przez GCK, zmniejszających wartość sprzedaży łącznie o 143 zł; 5 faktur korygujących wystawionych przez GCK w roku 2023, zwiększających wartość sprzedaży łącznie o 480 zł; 12 miesięcznych raportów fiskalnych dokumentujących sprzedaż na łączną kwotę 132 562,50 zł, co najmniej 51 przelewów darowizn finansowych na cele statutowe o łącznej wartości co najmniej 25 755,14 zł; 17 darowizn rzeczowych w postaci gier planszowych i książek o łącznej wartości 3 123,55 zł.

⁶⁰ 326 dotyczących powstania zobowiązań z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych, ryczałtów w jazdach lokalnych, składek ZUS pracodawcy o wartości 1 235 147,75 zł oraz jednego w kwocie 706,00 zł stanowiącego koszt pozostałooperacyjny z tytułu kary nałożonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy.

⁶¹ 490 zapisów dotyczących uregulowania zobowiązań o łącznej wartości 1 350 919,65 zł z tytułu wynagrodzeń ze stosunku pracy i umów cywilnoprawnych, ryczałtów w jazdach lokalnych, składek ZUS, zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, PPK, ubezpieczenia grupowe, podatek od nieruchomości oraz jeden dotyczący uregulowania kary w kwocie 706 zł

zaliczając je do przychodów pozostałooperacyjnych mimo braku istnienia przesłanek do takiej kwalifikacji.

- b) naruszono zasadę bieżącego prowadzenia ksiąg rachunkowych określoną art. 24 ust. 1 i 5 ustawy o rachunkowości, gdyż na skutek niewprowadzenia do nich znacznej liczby operacji za lata 2022 i 2023 oraz III kwartał 2024 r. uniemożliwiały sporządzenie w terminie sprawozdań finansowych oraz sprawozdań z operacji finansowych;
- c) naruszono zasadę trwałości zapisów w księgach na skutek braku zmiany statusu wszystkich zapisów wprowadzonych do ksiąg za lata 2020-2023 oraz II kwartał 2024 r. z „P” – w przygotowaniu, na „Z”- zaksięgowane oraz braku zamknięcia ksiąg rachunkowych. Tym samym naruszono art. 23 ust. 1 oraz art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o rachunkowości.
- d) naruszono zasadę ciągłości, gdyż niezgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o rachunkowości nie ustalono w księgach rachunkowych stanów aktywów i pasywów na dzień zamknięcia ksiąg, a następnie nie ujęto ich w tej samej wysokości w otwartych na następny rok księgach rachunkowych;
- e) nie zamknięto i nie przeniesiono stanów kont wynikowych na konto wyniku finansowego
- f) naruszono zasadę sprawdzalności określoną w art. 24 pkt 1 i 4 ustawy o rachunkowości, gdyż na skutek dopuszczenia w okresie do października 2024 r. do nieprzechowywania ksiąg rachunkowych w siedzibie jednostki lecz na laptopie wyniesionym przez główną księgową oraz na skutek braku dysponowania nośnikami, na które stosownie do art. 13 ust. 6 ustawy o rachunkowości przeniesiono by księgi rachunkowe, nie został zapewniony dostęp do uzyskania w dowolnym czasie i za dowolnie wybrany okres jasných i zrozumiałych informacji o treści zapisów w księgach rachunkowych.

(akta kontroli str. 713, 2318-2795, 2815-2824, 2854-2899, 2976-3188, 3193-3202, 3244, 3323, 3385-3421, 3459)

W zakresie wprowadzenia do ksiąg roku 2022 przychodów i kosztów pozostałooperacyjnych z opisem Różnice zaokrągłeń główna księgową GCK w latach 2011-2024 zeznała, że wyciągi bankowe księgowane były schematem księgowania i że w ww. przypadkach nie zauważyła niewłaściwego zaliczenia operacji gospodarczych. W kwestii przechowywania ksiąg poza siedzibą instytucji zeznała, że wynikało to z przyjętej organizacji pracy. Podała również, że nie pomyślała, aby na serwer zlokalizowany w siedzibie GCK przenieść również dane z poprzednich okresów. W pozostałym zakresie odmówiła składania zeznań.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień we wskazanym zakresie.

(akta kontroli str. 2318-2794, 2801-2807, 3362-3365, 3383)

2. Nie podjęto działań w celu zatwierdzenia przez Wójta sprawozdań finansowych GCK za rok 2020 i 2021. Mimo niepodjęcia przez organ zatwierdzający w wyznaczonym prawem terminie zarządzenia w tej sprawie nie wysyłano monitów ponagających. Nie usunięto również niepodniesionej przez Wójta, lecz istniejącej przeszkody formalnej w zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok 2020 i mimo sporządzenia wersji elektronicznej z podpisami kwalifikowanymi Wójtowi przekazano jedynie wersję papierową tego sprawozdania, z podpisami odręcznymi, tj. wersję niespełniającą wymogów określonych art. 45 ust. 1f ustawy o rachunkowości.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 2803, 3341-3363, 3383)

3. W księgach rachunkowych GCK, na koncie funduszu rezerwowego nie ujęto zasileń z wypracowanego przez GCK zysku netto za lata 2022 i 2023, wynikających z zarządzeń Wójta Gminy Białe Błota w sprawie zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych GCK. Wartość pominiętych księgowiń wyniosła odpowiednio 23 356,08. zł oraz 73 185,79 zł.

Nieprawidłowość ta pozostawała bez wpływu na sprawozdanie finansowe GCK za rok 2023, bowiem mimo braku zapisów w urządzeniach księgowych, w bilansie roku 2023 wartość kapitału zapasowego została powiększona o zysk z roku 2022.

Osoba zajmująca stanowisko głównej księgowej GCK w latach 2011-2024, zeznała, że nie potrafi wyjaśnić kwestii braku księgowiń na koncie funduszu rezerwowego.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 953-999, 2795, 2802, 3362-3363, 3383)

4. Plany finansowe GCK za lata 2020-2024 (do 30 czerwca 2024 r.) sporządzone zostały z naruszeniem ustawy o działalności kulturalnej oraz nierzetelnie. Polegało to na:

- niezawarcie w nich elementów wymaganych art. 27 ust. 4 ustawy o działalności kulturalnej w zw. z art. 31 ustawy o finansach publicznych, tj. danych o: środkach przyznanych innym podmiotom, stanach należności i zobowiązań na początek i koniec roku oraz stanach środków pieniężnych na początek i koniec roku. Ponadto w planie na rok 2021 nie przewidziano środków na wydatki majątkowe w wysokości adekwatnej do poniesionych wydatków, tj. nie przewidziano środków na zakup sceny mobilnej;
- opóźnieniu w dostosowaniu planów na lata 2020 i 2021 do wysokości dotacji organizatora, co nastąpiło dopiero odpowiednio 1 kwietnia 2020 r. oraz 15 lutego 2021 r. oraz niezachowaniu tej wysokości w przypadku planu na rok 2024, co naruszało art. 27 ust. 3 ustawy o działalności kulturalnej.

Osoba zajmująca stanowisko głównej księgowej GCK w latach 2011-2024 zeznała, że niezawarcie w planach finansowych wymaganych ustawą elementów wynikało z jej błędu. W odniesieniu do zmian w planach finansowych mających na celu dostosowanie do wysokości dotacji organizatora, jak i innych, wskazała, że przygotowała plany dostosowujące przychody i koszty do wysokości dotacji ustalonej przez Radę Gminy Białe Błota, jak i inne zmiany, ale nie była pewna czy zmienione plany zostały podpisane przez Dyrektora.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 62-188, 784-879-898, 2801-2802, 3362, 3383-3384)

5. GCK nierzetelnie sporządzało wymagane sprawozdania. I tak:
- a) w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2020 nieprawidłowo zaprezentowano kwotę otrzymanych dotacji celowych, tj. zamiast 17 869 zł wpisano 17 689 zł;

- b) w informacjach z wykonania planu finansowego za I półrocze 2020 r., I półrocze 2021 r. oraz sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2020 podano kwoty planowanych przychodów i kosztów w wysokościach niezgodnych z podpisanymi przez Dyrektora GCK decyzjami w tej sprawie. Dotyczyło to odpowiednio: 12, 14 i 8 pozycji, z tego w przypadku obu informacji za okresy półroczne łącznej kwoty przychodów i kosztów;
- c) wpisano niespójne dane w złożonych przez GCK sprawozdaniach z operacji finansowych oraz innych dokumentach analogicznego okresu. Powyższe dotyczyło:
 - w dwóch przypadkach - stanu należności na koniec okresu sprawozdawczego⁶²;
 - w trzech przypadkach – stanu należności wymagalnych na koniec okresu sprawozdawczego⁶³;
 - w jednym przypadku – stanu zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego⁶⁴;
 - w jednym przypadku – stanu środków pieniężnych i depozytów na koniec okresu sprawozdawczego⁶⁵.

Osoba zajmująca stanowisko głównej księgowej GCK w latach 2011-2024 zeznała, że nie umie odnieść się do przyczyn niespójności między danymi w sprawozdaniach. W odniesieniu do kwoty dotacji celowej w sprawozdaniu za 2020 wskazała, że była to omyłka pisarska polegająca na przestawieniu cyfr.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str.189, 208-211, 232-235, 247-248, 785-791, 803-804, 934-935, 994-995, 1007-1008, 1055, 1063, 1141-1142, 2795, 2806, 3364-3365, 3383, 3452-3453, 3465-3474)

6. Spośród objętych badaniem 67 wpisów w księgach rachunkowych GCK mających status P – W przygotowaniu, 30 zostało nieprawidłowo wprowadzonych do ksiąg rachunkowych. I tak:
 - a) cztery pozycje o łącznej wartości 4 074,83 zł ujęto na niewłaściwym z punktu widzenia przyjętych zasad rachunkowości koncie syntetycznym, a pięć kolejnych o łącznej wartości 4 634,98 zł w całości lub w części na niewłaściwym koncie analitycznym. W szczególności jedna pozycja została ujęta na koncie 010 Środki trwałe, w pełnej kwocie wynikającej z dowodu źródłowego, tj. obejmującej również wartość drugiego z nabytych przedmiotów, czym zawyżono wartość środka trwałego o 2 799 zł, zaniżając jednocześnie o tę kwotę koszty zakupu materiałów⁶⁶;

⁶² Dotyczyło to różnic pomiędzy kwotami wykazanymi: [1] w poz.N4 i N5 sprawozdania Rb-N za 4 kwartał 2020 r. (3 286,50 zł) oraz w bilansie za rok 2020 (3 498,34 zł), [2] w poz. N4 i N5 sprawozdania Rb-N za 4 kwartał 2023 r. (1 861,64 zł), w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2023 (1 561,64 zł), w bilansie (1 564,64 zł).

⁶³ Dotyczyło to różnic pomiędzy kwotami wykazanymi: [1] w poz. N4 sprawozdania Rb-N za 4 kwartał 2021 r. (0,00 zł) a sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2021 (190,00 zł), [2] w poz. N4 sprawozdania Rb-N za 4 kwartał 2023 r. (0,00 zł) oraz informacji z wykonania planu finansowego za I półrocze 2023 (2 389,99 zł), [3] w poz. N4 sprawozdania Rb-N za 2 kwartał 2024 r. (1 800,00 zł) oraz informacji z wykonania planu finansowego za rok I półrocze 2024 (828,00 zł).

⁶⁴ Dotyczyło to różnicy pomiędzy kwotami wykazanymi: [1] sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2021 r. (5 522,81 zł) oraz bilansie (5 522,75 zł).

⁶⁵ Dotyczyło to różnic pomiędzy kwotami wykazanymi: [1] w poz. N3 sprawozdania Rb-N za 4 kwartał 2021 r. (92 897,37 zł) oraz w sprawozdaniu z wykonania planu finansowego za rok 2021 (92 392,34 zł).

⁶⁶ Pozostałe przypadki dotyczyły: ujęcia zakupu dwóch sztuk wycieraczek i laminatora o wartości jednostkowej przekraczającej próg zaliczenia do niskocennych środków trwałych w kosztach odpowiednio: środków czystości i materiałów biurowych zamiast w analizie dotyczącej kosztów wyposażenia, ujęcia zakupu stołów okrągłych na koncie poświęconym kosztom imprez plenerowych – materiały biurowe zamiast kosztów ogólnego zarządu –

- b) 10 pozycji zostało zaliczonych bezpośrednio do kosztów bieżącego okresu obrachunkowego, z naruszeniem zasady współmierności określonej art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o rachunkowości oraz art. 39 ust. 1 tej ustawy zobowiązującej jednostki do dokonywania rozliczeń międzyokresowych kosztów; czym zawyżono koszty bieżących okresów łącznie o 3 768,66 zł;
- c) osiem pozycji zostało zakwalifikowanych do czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów i ujętych na koncie 640, po czym nie były z tego konta przenoszone w koszty, czym zaniżono koszty zespołu 5 bieżącego okresu obrachunkowego o 252,33 zł oraz przyszłego okresu obrachunkowego łącznie o 3 740,70 zł;
- d) jedna pozycja została wprowadzona do ksiąg rachunkowych i zaliczona do kosztów zużycia materiałów w kwocie niezgodnej z dokumentem źródłowym, tj. zaniżonej o 270 zł.

Osoba zajmująca stanowisko głównej księgowej w latach 2011-2024 zeznała, że wpisanie błędnej kwoty kosztu było pomyłką, która nie została wychwycona. Odmówiła zeznań w sprawach dotyczących rozliczeń międzyokresowych kosztów.

(akta kontroli str. 2795, 2805-2806, 3203-3224, 3241-3242, 3253-3258, 3264-3265, 3268-3269, 3274-3289)

- 7. Spośród objętych badaniem 83 wydatków, cztery dotyczące zakupu materiałów i usług o łącznej wartości 5 073,60 zł dokonane zostały po terminie, czym naruszono art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych, zobowiązujący do ponoszenia wydatków publicznych w wysokościach i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Opóźnienia wynosiły od 2 do 85 dni.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 3203-3205, 3264-3265, 3274-3275, 3280, 3288, 3381, 3383, 3422-3427)

- 8. Spośród objętych badaniem wydatków, dwa na łączną kwotę 12 773,20 zł poniesione zostały z naruszeniem zasady racjonalnego gospodarowania środkami przewidzianej art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych. Dotyczyło to:

- zakupu w grudniu 2022 r. ekspresu do kawy marki JURA X8 EA za kwotę 12 479 zł, tj. urządzenia o przeznaczeniu gastronomicznym, do sporządzania od 70 do 120 kaw dziennie, znacznie powyżej potrzeb jednostki;
- wydatku w kwocie 294,20 zł na pokrycie kosztów podróży służbowej Dyrektora GCK w marcu 2024 r. do gdańskiego oddziału wielkopowierzchniowego sklepu z wyposażeniem domu, podczas której nabyto: ramki do zdjęć, wazon i nożyczki o łącznej wartości 1 362,61 zł, Oddział tego sklepu znajdował się również w Bydgoszczy, ponadto sklep oferuje możliwość dostawy lub zamówienia towaru z odbiorem osobistym.

Ponadto w dwóch przypadkach poniesiono koszty w łącznej kwocie 132,55 zł z tytułu zwrotu kosztów używania przez pracownika w celach służbowych dojazd lokalnych samochodów osobowych niebędących własnością pracodawcy, mimo

zakupu wyposażenia, ujęcia umowy zlecenia i materiałów biurowych na potrzeby projektu Dzieci Kapitana Nemo na koncie syntetycznym dedykowanym kosztom ogólnego zarządu, zamiast na koncie dedykowanym ww. projektowi, ujęcia kosztu wydruku zdjęć konkursowych na koncie syntetycznym poświęconym zużyciu materiałów zamiast na koncie dedykowanym zakupom usług obcych.

nieprzedłożenia przez nich oświadczenia o korzystaniu z tych pojazdów w danym miesiącu, wymaganego § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy⁶⁷.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 713, 3113, 3138, 3247-3263, 3268-3269, 3370, 3380, 3383, 3428-3433)

9. W siedmiu przypadkach GCK nie wypłacił w terminie wskazanym w regulaminie wynagradzania⁶⁸ całości wynagrodzenia za pracę naliczonego za poszczególne miesiące lat 2022-2023 na liście płac, co stanowiło naruszenie art. 94 pkt 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁶⁹, zgodnie z którym pracodawca jest obowiązany w szczególności terminowo i prawidłowo wypłacać wynagrodzenie. Powyższe dotyczyło:

- dwóch przypadków, gdy pracownikowi wypłacono wynagrodzenie za pracę lub za okres choroby w kwocie zgodnej lub wyższej niż wyliczona na liście płac, jednak z opóźnieniem liczącym odpowiednio jeden i cztery dni;
- jednego przypadku, gdy pracownikowi wypłacono wynagrodzenie za pracę z dwudniowym opóźnieniem w stosunku do terminu przewidzianego regulaminem wynagradzania, do tego w kwocie niższej o 20 zł niż wynikająca z listy płac;
- czterech przypadków, gdy pracownikowi nie wypłacono pełnego wynagrodzenia za pracę wynikającego z listy płac, nawet mimo dopłat dokonanych z przekroczeniem terminu wynagrodzenia, na skutek czego nie otrzymali oni łącznie kwoty 377,42 zł (od 22,78 zł do 218,67 zł)

Dyrektor GCK powołana w roku 2019 nie udzieliła wyjaśnień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1688-1704, 1716-1717, 2976-2979, 2989-2990, 2993-3007, 3037, 3082-3085, 3365, 3380, 3383)

10. GCK nie wypłaciło w wymaganym terminie 25 sierpnia 2022 r. nagrody jubileuszowej jednemu pracownikowi GCK (za 25 lat pracy), a uczyniono to dopiero w dniu 31 sierpnia 2023 r., tj. z opóźnieniem 371 dni i to już po wprowadzeniu Regulaminu wynagradzania pracowników Centrum zarządzeniem Dyrektora GCK nr 06/2023 z 12 kwietnia 2023 r., w którym m.in. zwiększono podstawę do jej naliczenia za okres 25 lat pracy do wysokości 150% miesięcznego wynagrodzenia w stosunku do zarządzenia Dyrektora nr 4/2018 z 27 kwietnia 2018 r, w którym ta podstawa wynosiła 100% miesięcznego wynagrodzenia.

Na skutek nieterminowej, tj. z opóźnieniem 371 dni ww. wypłaty nagrody jubileuszowej poniesiono niegospodarny wydatek w wysokości 2 946,3 zł stanowiący różnicę między kwotą wypłaconą a kwotą, która przysługiwałaby przy wypłacie w sierpniu 2022 r.

Zgodnie z § 4 ust. 10 rozporządzeniem z dnia 22 października 2015 r. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie wynagradzania pracowników

⁶⁷ Dz. U. z 2002 r., nr 27, poz. 271, ze zm.

⁶⁸ Ustalonym na dzień 27 każdego miesiąca kalendarzowego § 17 Zarządzenia nr 4/2018 Dyrektora Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach z dnia 27 kwietnia 2018 r. w sprawie regulaminu wynagradzania pracowników Gminnego Centrum Kultury obowiązującego do 11 kwietnia 2023 r. oraz § 17 Zarządzenia nr 6/2023 Dyrektora Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach z dnia 12 kwietnia 2023 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu wynagradzania pracowników Gminnego Centrum Kultury.

⁶⁹ Dz. U. z 2023 r., poz. 1465, ze zm.

instytucji kultury⁷⁰ nagrodę jubileuszową, w wysokości określonej w dniu upływu okresu uprawniającego pracownika do tej nagrody, wypłaca się niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody.

(akta kontroli str. 1688-1708, 1710-1711)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK podała, że zgłaszała potrzebę tej wypłaty byłej głównej księgowej GCK. Nie zgłosiła tego w dniu przypadającym na tą wypłatę, lecz dopiero po pewnym czasie, gdy robiła przegląd akt osobowych. Dodała, że na pewno było to przed zmianą Regulaminu wynagrodzeń zwiększającego tą nagrodę. Według niej niewypłacenie tej nagrody w 2022 r. nie było celowe i zamierzone.

(akta kontroli str. 2313-2317, 3374, 3383)

11. GCK nie wywiązało się należycie z obowiązków wynikających z umów dotacji otrzymanych w latach 2021 i 2022 od Biblioteki Narodowej⁷¹. I tak:

a) w przypadku umowy o dofinansowanie nr Z-I.07210.0175.2021 z 14 października 2021 r. wkład własny GCK był niższy niż przewidziany umową – zgodnie z § 1 ust. 3 umowy miał on wynosić 10 000,00 zł, w § 6 ust. 2 GCK zobowiązał się do niepomniejszania tego wkładu. Tymczasem po okresie wykorzystania dotacji GCK dokonało zwrotu nabytych ze środków własnych w ramach umowy dotacyjnej woluminów o wartości 204,75 zł, co potwierdzone zostało fakturą korygującą z 2 lutego 2022 r.⁷² zmniejszającą wartość faktury przedłożonej do rozliczenia, wystawionej 23 listopada 2021 r.⁷³. Pomimo zmniejszenia 2 lutego 2022 r. kwoty wydatku tytułem wkładu własnego, w korekcie raportu z 3 lutego 2022 Dyrektor GCK nie wykazała tego pomniejszenia. Nie zwróciło również otrzymanych środków w wysokości stanowiących różnicę między przyznaną kwotą dofinansowania a kwotą zmniejszoną proporcjonalnie do zmiany wkładu własnego, tj. kwoty 51,19 zł, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, liczonymi od daty otrzymania środków, do czego było zobowiązane § 6 ust. 3 umowy o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 482-490, 1169-1209, 1264, 1411-1426, 1583,)

b) w przypadku drugiej z nich (tj. nr Z-I.07210.0175.2022 z 11 lipca 2022 r.) GCK wykazało w Raporcie z rozliczenia za 2022 r. spełnienie wymogu (wynikającego z regulaminu konkursu) otwarcia biblioteki dla czytelników przez nie mniej niż 4 godziny, w co najmniej ¼ (13) sobót w roku, co nie zostało faktycznie spełnione, bowiem biblioteki otwarte były przez minimum 4 godziny w przypadku pięciu zamiast 13 sobót wykazanych w tym Raporcie. Dodatkowo z ewidencji czasu pracy pracowników GCK wynikało, że biblioteki były czynne ponad 4 godziny w jedną sobotę niewskazaną w Raporcie.

(akta kontroli str. 1254-1260, 1268-1395)

c) siedem (35%) spośród 20 poddanych oględzinom publikacji dofinansowanych ze środków dotacji nie oznakowano stemplem ze wzorem wskazanym

⁷⁰ Dz. U. poz. 1798.

⁷¹ O nr: Z-I.07210.0175.2021 z 14 października 2021 r. i Z-I.07210.0175.2022 z 11 lipca 2022 r., na dofinansowanie realizacji zadania pn. „Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych” w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025.

⁷² Nr V002541/22/02-99.

⁷³ Nr FA88165/21/11-99.

w regulaminach konkursów, co było wymagane § 4 ust. 6 obu umów o dofinansowanie;

d) nie zamieszczono wpisów i informacji na stronie internetowej GCK oraz w mediach społecznościowych dotyczących uzyskanego w latach 2021-2022 dofinansowania, co wymagane było § 4 ust. 1 i 2 obu umów o dofinansowanie.

(akta kontroli str. 478-490, 1407, 1411-1413, 3477-3500)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 3371, 3376, 3383)

12. GCK do rozliczenia dotacji otrzymanej w 2021 r. z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu, montażu i uruchomienie pieca ceramicznego w świetlicy w Cielu, w kwocie 13 tys. zł, nie przedłożyło dokumentacji wymaganej § 6 ust. 1 i 2 umowy nr 1/2021 z 9 września 2021 r., tj. sprawozdania finansowego ze sposobu wykorzystania dotacji ze wskazaniem wysokości i rodzaju poszczególnych kosztów oraz zestawienia dowodów księgowych (faktur, rachunków) stanowiących podstawę (w części lub w całości) wydatkowania środków dotacji oraz dowodów księgowych – przelewów i wyciągów bankowych potwierdzających prawidłowość wykorzystania i dokonania wydatków ze środków dotacji.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli 1472-1477, 1499-1522, 1532, 1537-1542, 3371, 3383)

13. GCK wprowadziło w okresie od 20 stycznia 2020 r. do dnia kontroli 31 grudnia 2024 r., zarządzeniami Dyrektora: nr 01/2020 z 20 stycznia 2020 r. i 03/2020 z 21 kwietnia 2020 r. regulaminy korzystania ze świetlic oraz nr 02/2023 z 2 stycznia 2023 r. Regulamin korzystania z obiektów GCK w których, w § 6 pkt 1 przewidziano możliwość korzystania ze świetlic w: Cielu, Lisim Ogonie, Łochowicach, Łochowie i Zielonce przez: a) dorosłych, młodzież i dzieci na uczestnictwo w zajęciach; b) mieszkańców w ramach odbywających się zebrań wiejskich, wyborczych, zorganizowanych inicjatyw lokalnych zaakceptowanych w planie działalności GCK na pisemny wniosek po akceptacji Dyrektora GCK; c) Kluby Sportowe w ramach prowadzonych imprez i wydarzeń sportowych; d) Koła Gospodyń Wiejskich; e) OSP z gminy Białe Błota w ramach działalności statutowej OSP; f) Kluby Seniora w ramach statutowej działalności, podczas gdy w umowach użyczenia ww. świetlic zawartych z Gminą Białe Błota nie przewidziano takich możliwości korzystania z nich.

I tak, w umowie użyczenia z 17 lutego 2012 r. świetlic w: Łochowie, Lisim Ogonie i Łochowicach postanowiono, iż biorącemu do używania nie wolno oddawać przedmiotu użyczenia do korzystania osobom trzecim, pod rygorem rozwiązania umowy, z wyjątkiem wynajmowania pomieszczeń na krótkotrwale imprezy rodzinne typu: jubileusze, przyjęcia komunijne spotkania, natomiast w umowach użyczenia z 1 października 2018 r. świetlicy w Zielonce 1 z 7 sierpnia 2019 r. świetlicy w Cielu postanowiono, że biorącemu do używania nie wolno oddawać przedmiotu użyczenia do korzystania osobom trzecim w celach sprzecznych z celami statutowymi Gminnego Centrum Kultury w Białych Błotach pod rygorem rozwiązania umowy, z wyjątkiem wynajmowania pomieszczeń na krótkotrwale imprezy rodzinne typu: jubileusze, przyjęcia komunijne spotkania itp.

GCK w badanym okresie, latach 2020-2024, zawarł 62 umowy najmu ww. świetlic osobom trzecim na cele inne niż krótkotrwale wynajem na imprezy rodzinne. Natomiast ze szczegółowego badania 42 umów z lat 2021-2023 wynikało, że GCK osiągnął z tego tytułu przychody w łącznej kwocie 58 058,2 zł

z tego 40 058,5 zł dotyczyło najmu osobom trzecim niezgodnego z ww. umowami użyczenia.

(akta kontroli str. 1803-1818, 1971-2024)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK podała, że udostępnianie świetlic odbywało się od lat i nigdy nie budziło to żadnych wątpliwości. Nie pamiętała także, aby była Dyrektor kiedykolwiek zajmowała się kwestią niezgodności ww. Regulaminów z umowami użyczenia. Dodała, że regulaminy te aprobowane były przez radcę prawnego, a sporządzała projekty tych Regulaminów w takiej formie na polecenie byłej Pani Dyrektor.

(akta kontroli str. 2313-2317, 3372, 3383)

Obecny Dyrektor wyjaśnił, że obowiązujące zarządzenie nr 02/2023 wprowadziło ww. zasady korzystania ze świetlic, które najprawdopodobniej obowiązywały od lat. W jego ocenie, w intencji Gminy było i jest, by świetlice wiejskie były wykorzystywane w interesie mieszkańców w maksymalnym stopniu. Jest to element strategii Gminy, również na stronie internetowej Gminy widnieje informacja z 8 listopada 2024 r. o możliwości bezpłatnego udostępnienia obiektów GCK dla organizacji pozarządowych. Tak więc, w jego ocenie, w celu wyeliminowania ww. nieprawidłowości należałoby zmienić i dostosować umowy użyczenia obiektów przez Gminę na potrzeby GCK.

(akta kontroli str. 2811-2814)

W odniesieniu do ww. wyjaśnień NIK wskazuje, że podstawą korzystania przez GCK z obiektów użyczonych przez Gminę jest łącząca strony umowa użyczenia. W sprawach nią nie uregulowanych zastosowanie mają przepisy powszechnie obowiązujące, w szczególności regulacje ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁷⁴ oraz statut GCK, do którego odwołuje się także umowa użyczenia. Zauważyć należy, że przywołana w wyjaśnieniach strategia Gminy czy też zamiary Gminy odnośnie do sposobu wykorzystywania obiektów gminnych objętych umowami zawartymi z GCK nie znajdują odzwierciedlenia w postanowieniach zawartych umów użyczenia, którymi GCK jest związane do momentu ich zmiany lub wygaśnięcia.

14. GCK nie podjęło działań w celu dochodzenia swoich należności w łącznej kwocie 1 480 zł wynikających z ośmiu faktur sprzedaży wystawionych w latach 2021-2023, o wartości jednostkowej przekraczającej 100 zł. Tym samym naruszono art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych w związku z pkt 13 załącznika nr 2 do obowiązujących w jednostce zasad rachunkowości. Księgi rachunkowe GCK od 2022 r. nie pozwalały na ustalenie stanu zaległych należności.

Osoba zajmująca w latach 2011-2024 stanowisko głównej księgowej GCK zeznała, że ujawnione przez nią sytuacje braku zapłaty faktur przekazywała kierownikowi ds. administracji i to ona dalej kontaktowała się z kontrahentami. Podała, że nie pamięta kto formalnie miał przypisane obowiązki z zakresu windykacji. Podała jednak, że zdarzały się opóźnienia w windykacji mogły wynikać z nieprawidłowego wiązania wpłat bankowych z fakturami na skutek niepełnego opisu faktur.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 2202-2203, 2854-2861, 2807, 2854-2861, 3365-3366, 3383)

⁷⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1061, ze zm.

15. Badanie wszystkich transakcji odpłatnego zbycia środków trwałych i wyposażenia w badanych latach 2020-2024 (I półrocze) wykazało, że GCK sprzedało 30 grudnia 2022 r. osiem szt. mebli biurowych⁷⁵ Centrum Obsługi Edukacji i Sportu w Białych za cenę 4 325 zł (o wartości księgowej początkowej 6 804,9 zł) bez zastosowania zasad zawartych w zarządzeniu nr 7/2018 Dyrektora GCK z 11 czerwca 2018 r. w sprawie zasad gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego GCK.

Zgodnie z zarządzeniem nr 7/2018 Dyrektora, GCK zobowiązane było przed dokonaniem tej transakcji do zakwalifikowania ww. składników rzeczowych majątku ruchomego GCK, do kategorii majątku zbędnego lub zużytego, a następnie do podjęcia przez Dyrektora GCK decyzji o sposobie dalszego ich zagospodarowania, w tym m.in. do ich sprzedaży, czego nie uczyniono.

(akta kontroli str. 1734-1738, 1792)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK, odnośnie sprzedaży ww. mebli biurowych wyjaśniła, że nie posiada wiedzy dotyczącej procedury sprzedaży tych składników majątkowych. Z tego co pamiętała, rozmowy w tej sprawie, w tym co do ceny sprzedaży odbywały się pomiędzy główną księgową GCK a główną księgową COEiS. Dodała, że dostała jedynie informacje o przygotowaniu faktury na ww. cenę.

(akta kontroli str. 2313-2317, 2809-2810, 3374, 3383)

16. Badanie 76 pozycji sprzętu/wyposażenia/środków trwałych w tym: komputerów, laptopów, zestawów komputerowych, zasilaczy, routerów, itp. wykazało, że:

- a) 21 pozycji o wartości początkowej 33 551,23 zł (wartości nabycia) znajdowało się w ewidencji księgowej - wyposażenia oraz środków trwałych (wg stanu na dzień kontroli – 25 października 2024 r.) mimo, że wyposażenia tego i środków trwałych nie wykazano w arkuszach spisu z natury na dzień: 10, 13, 30 i 31 grudnia 2021 r., ani nie wykazano ich jako różnic inwentaryzacyjnych, tj. odchyleń między stanem faktycznym a stanem księgowym, stosownie do zarządzenia nr 15/2021 Dyrektora GCK z dnia 9 kwietnia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji inwentaryzacyjnej w Gminnym Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach;

(akta kontroli str. 1584-1608, 1673-1678)

- b) GCK nie posiadał na dzień kontroli – 22 stycznia 2025 r. ośmiu spośród 60 pozycji sprzętu/wyposażenia/środków trwałych, mimo że składniki tego majątku ujęte były w ewidencji wyposażenia i środków trwałych GCK.

Spośród ośmiu ww. pozycji:

- cztery⁷⁶ (zakupione w latach 2013-2016) o łącznej wartości początkowej 6 980,8 zł, według oświadczenia informatyka obsługującego GCK, zostały zutylizowane ze względu na ich zużycie, a jeden komputer serwisowy FUJITSU+Windows Svr⁷⁷ (zakupiony w 2018 r.) o wartości początkowej 5 120 zł, według oświadczenia informatyka obsługującego GCK, uległ

⁷⁵ Sześć szafek z regałami o wartości (6x710 zł), szafkę /kontener pod biurko i słupek z regałami.

⁷⁶ router TP-LINK TD-W8961ND o numerze inwentarzowym /1/01/2013; urządzenie wielofunkcyjne HP DJ1510A o numerze inwentarzowym /27/11/2013; komputer serwerowy FUJITSU+Windows Svr o numerze inwentarzowym GCK22/2018; komputer HP o numerze inwentarzowym GCK4/2016; projektor krótkoogniskowy BENQ M X-8ST o numerze inwentarzowym GCK2/2013.

⁷⁷ O numerze inwentarzowym GCK22/2018.

uszkodzeniu przy przeprowadzce GCK z budynku Szkoły Podstawowej w Białych Błotach do nowo wybudowanej siedziby GCK.

Jednakże w przypadkach tych GCK nie posiadało dokumentów – protokołów z przeprowadzonej oceny tych składników, w tym przeznaczenia ich do likwidacji, stosownie do § 6 w związku z § 4 zarządzenia nr 7/2018 z 11 czerwca 2018 r. w sprawie zasad gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego Gminnego Centrum Kultury

- trzech (otrzymanych w darowiźnie, w 2021 r. od Gminy Białe Błota) o łącznej wartości początkowej 8 638,29 zł, tj. dwóch urządzeń wielofunkcyjnych HP Inc LASERJET PRO 227fdw MFP⁷⁸ i notebooka ACER Nitro 5⁷⁹.

Informatyk obsługujący GCK oświadczył, że nie przypomina sobie w ogóle ww. urządzeń wielofunkcyjnych, jednocześnie nie był w stanie wskazać miejsca przechowywania ww. laptopa. Dodał także, że według stanu na 29 maja 2024 r., w przeprowadzonej przez niego inwentaryzacji w posiadaniu GCK było dziewięć notebooków ACER z 2021 r.

(akta kontroli str. 1673-1687, 2572-2686)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK, odnośnie nierozliczenia różnic inwentaryzacyjnych wyjaśniła, że wszystkie spisy z natury przekazywane były głównej księgowej GCK, ale nie wie dlaczego nie prowadzono dalszych czynności w celu wyjaśnienia różnic wynikających z przeprowadzonej w 2021 r. inwentaryzacji.

(akta kontroli str. 2313-2317, 3381, 3383)

Obecny Dyrektor, odnośnie brakującego wyposażenia GCK na dzień 22 stycznia 2025 r. wyjaśnił, że w dniu objęcia przez niego stanowiska Dyrektora nie otrzymał do podpisu protokołu zdawczo-odbiorczego ujmującego wszystkie składniki majątku GCK. Nie miał, więc wiedzy o stanie majątku GCK na dzień 1 października 2024 r. Jednocześnie dodał, że zaplanował spis majątku w 2025 r. i że jak dotychczas nie było w GCK formalnej procedury dotyczącej przekazywania sprzętu pracownikom i osobom biorącym go w użyczenia.

(akta kontroli str. 2811-2814)

17. Nierzetelnie prowadzono ewidencję wyposażenia i środków trwałych GCK. Polegało to na:

- a) nieodnotowaniu w niej odpłatnego zbycia w okresie 2020-2024 (I półrocze) 36 składników majątku⁸⁰;
- b) niewpisaniu do niej 39 sztuk wyposażenia o łącznej wartości 22 314,35 zł zakupionego w latach 2020-2024 (I półrocze) na podstawie 16 dowodów źródłowych.

Osoba zajmująca stanowisko głównej księgowej GCK w latach 2011-2024 zeznała, że nie może zadeklarować, że na bieżąco wprowadzała do ewidencji środków trwałych lub wyposażenia zmiany dotyczące zbycia środków trwałych. Nie potrafiła zatem powiedzieć, czy brak tych wykreśleń wynika z niewłaściwej obsługi programu czy z przeoczeń. W kwestii braku wpisów o nabyciu zeznała, że co do zasady zakupy wyposażenia o wartości powyżej 100 zł wprowadzała

⁷⁸ O numerach inwentarzowych: /07/12/2021 i /08/12/2021.

⁷⁹ O numerze inwentarzowym 19/GCK/2021.

⁸⁰ O nr inwentarzowych: GCK/2/2018, GCK/3/2018, GCK/4/2018, GCK/5/2018, GCK/6/2018, GCK/7/2018, GCK/8/2018, GCK/10/2018, GCK/4/11/2013, GCK/133/2012, od nr GCK/1/10/2016 do nr GCK/26/10/2016.

do ewidencji wyposażenia i pilnowała tego zagadnienia. Podała, że braki może przypisać przeoczeniu bądź błędnemu zidentyfikowaniu przedmiotu zakupu na fakturze.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1739, 1749, 1758, 1761, 1763, 1765, 2571-2686, 3203-3204, 3226-3233, 3236-3238, 3241, 3242, 3244, 3246, 3264-3266, 3272, 3274-3275, 3290, 3802, 3363, 3383)

18. GCK nie podejmowało w kontrolowanym okresie skutecznych działań w celu wyegzekwowania zwrotu mienia GCK - woluminów nieoddanych do biblioteki po upływie okresu, na jaki zostały wypożyczone. Kontrola wykazała, że na dzień 31 grudnia 2024 r. zwrot 131 woluminów opóźniony był co najmniej o rok, z tego 87 co najmniej o trzy lata (nawet ponad 5 lat). Ich zwrotu nie wyegzekwowano ani też nie korzystano na szerszą skalę z alternatywnych rozwiązań przewidzianych regulaminem korzystania z biblioteki⁸¹, tj. dostarczenia duplikatu książki, innej książki nie mniejszej wartości lub wniesienia opłaty w wysokości rynkowej wartości utraconej książki.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień w tym zakresie.

Z wyjaśnień obecnego Dyrektora GCK wynikało, że o problemie dowiedział się niedawno. Podał, że z informacji uzyskanych od pracowników obsługujących bibliotekę wynikało, że podejmowano działania polegające na wysyłaniu sms-ów, e-maili, a także rozmów telefonicznych z czytelnikami. Działania te przyniosły jednak jedynie częściowe efekty i nie doprowadziły do zwrotu wszystkich woluminów. Zadeklarował również, że w najbliższym okresie podejmie działania w celu rozwiązania tego problemu.

(akta kontroli str. 1409-1410, 2174-2190, 2814, 3379-3380, 3383)

Odnosząc się do wskazanych wyjaśnień NIK zauważa, że jak wynika z raportów z programu MAK+ w przypadku 73 spośród 87 woluminów, których zwrot opóźniony był co najmniej o trzy lata, GCK wystosował nie więcej niż trzy upomnienia do zwrotu.

19. W obu objętych badaniem postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych o wartości niższej niż progi obligujące do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych z 2019 r. nie zachowano części wymogów wynikających z wewnętrznego regulaminu wprowadzonego zarządzeniem nr 1/2021 Dyrektora GCK z dnia 4 stycznia 2021 r.⁸² Dotyczyło to:

- w obu przypadkach: braku obligatoryjnych załączników do wniosków o wyrażenie zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie udzielenia zamówienia publicznego (opisu przedmiotu zamówienia, proponowanych istotnych postanowień umowy lub wzoru/projektu umowy, proponowanych warunków udziału w postępowaniu) wymaganych załącznikiem nr 2 w zw. z § 3 regulaminu, braku załączenia projektów umów do wysłanych zaproszeń do składania ofert, co było wymagane § 5 ust 6 pkt 6 tego regulaminu;
- braku podpisu głównego księgowego na wniosku o wyrażenie zgody na przeprowadzenie postępowania w sprawie udzielania zamówienia publicznego na dostawę ekspresów do kawy przewidzianego załącznikiem nr 5 do ww. regulaminu.

⁸¹ § 6 ust. 3 Zarządzenia nr 5/2019 w sprawie wprowadzenia regulaminu korzystania ze zbiorów biblioteki Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach.

⁸² Zarządzenie nr 1/2021 Dyrektora Gminnego Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach ul. Czysła 1A z dnia 4 stycznia 2021 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych w Gminnym Centrum Kultury z siedzibą w Białych Błotach na dostawy, usługi i roboty budowlane o wartości szacunkowej nieprzekraczającej wyrażonej w złotych równowartości kwoty 130 000 zł netto.

Ponadto w obu przypadkach odbioru zamówienia dokonano bez sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego, co było niezgodne z § 4 umów zawartych z wykonawcami: nr 1/ZP/2021 z 6 października 2021 r. oraz nr GCKBB/ZP/7/2022/PGS z 23 grudnia 2022 r.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 1449-1498, 1500-1503, 1537-1539, 1567, 1574-1575, 1579-1580, 3380, 3383)

20. GCK nie złożyło Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach za lata 2020-2023, o których mowa w art. 82 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych z 2019 r., a przed 2021 r. – art. 98 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1436, 1467-1471, 3371, 3383)

21. GCK nie założyło i nie prowadziło książki obiektu⁸³ dla jednego spośród sześciu użytkowanych budynków, co było wymagane art. 60c Prawa budowlanego. Zgodnie z art. 60c pkt 1 Prawa budowlanego książkę obiektu budowlanego zakłada właściciel lub zarządca obiektu budowlanego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.

GCK użytkował ww. budynek na podstawie umowy użyczenia zawartej z Gminą w dniu 7 sierpnia 2019 r., w której zobowiązał się m.in. do ponoszenia zwykłych kosztów utrzymania tego budynku.

(akta kontroli str. 1817-1830)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Dyrektor nie był w stanie wyjaśnić dlaczego nie założono książki obiektu dla budynku świetlicy w Cielu.

Kierownik administracji GCK wyjaśniła, że brak tej książki zgłaszała wielokrotnie Pani byłej Dyrektor, a jednak pozostawało to bez podjęcia działań w tym zakresie.

(akta kontroli str. 1819-1826, 2313-2317, 3372, 3383)

22. GCK, mimo przeprowadzenia w latach 2020-2024 pięciu okresowych przeglądów stanu technicznego obiektu budowlanego – świetlicy w Zielonce oraz czterech przeglądów instalacji kominowych i wentylacyjnych, gazowych i elektrycznych tego budynku, nie doprowadziło do dokonania wpisu tych przeglądów do książki tego obiektu prowadzonej przez Gminny Żłobek Integracyjny „U Misia” w Łochowie oraz do dołączenia do niej protokołów z tych kontroli.

Zgodnie z art. 62b ust. 1 Prawa budowlanego w terminie 7 dni od dnia zakończenia kontroli obiektu budowlanego, dla którego istnieje obowiązek prowadzenia książki obiektu budowlanego, osoba przeprowadzająca kontrolę, o której mowa w art. 62 ust. 1, zobowiązana była do dokonania wpisu o kontroli w książce obiektu budowlanego prowadzonej w postaci: elektronicznej albo papierowej. A jednocześnie zgodnie z art. 64 ust. 3 tej ustawy protokoły z kontroli obiektu budowlanego, winny być dołączone do książki obiektu budowlanego.

Z informacji otrzymanych przez Dyrektora Gminnego Żłobka Integracyjnego „U Misia” w Łochowie wynikało, że książkę obiektu wybudowanego w 2017 r.

⁸³ Dla budynku w Cielu przy ul. Kościelna 6.

przy ul. Jaworowej 2 w Zielonce, w którym mieściła się również świetlica, użytkowana przez GCK, prowadził ww. Żłobek.

Dyrektor tego Żłobka wyjaśniła, że w książce tej dokonywano jedynie wpisów przeglądów zleconych i przeprowadzonych przez Żłobek dla swojej części tego budynku, tj. filii w Zielonce. Dodała jednocześnie, że Żłobek nie miał dostępu do ww. świetlicy użytkowanej przez GCK.

(akta kontroli str. 1827-1954)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK wyjaśniła, że nie wiedziała w szczególności jaki był stan faktyczny w tej kwestii, tj. czy założona została jedna książka obiektu, czy też winny być założone dwie książki. Wiedziała tylko, że GCK nie posiadał książki na ten obiekt, co zgłaszała bylej Pani Dyrektor. Dodała, że jednocześnie z chwilą przyjęcia do użytkowania tego obiektu GCK nie dostał książki tego obiektu.

(akta kontroli str. 2313-2317, 3372-3373, 3383)

23. GCK w latach 2020-2023 zleciło Zakładowi Kominarskiemu przeprowadzenie okresowej rocznej kontroli instalacji wentylacyjnych i kominowych w 19 przypadkach w budynkach świetlic (w Lisim Ogonie, Łochowicach, Cielu, Zielonce i Łochowie) i zapłaciło za nie wynagrodzenie w łącznej wysokości 3 136,5 zł, a także przyjęło od tego Zakładu i zapłaciło mu kwotę 430,5 zł za dwie opinie kominarskie z 3 lipca i 26 września 2023 r. dotyczącą sprawności i skuteczności instalacji wentylacyjnych w trzech budynkach, tj. w siedzibie GCK w Białych Błotach oraz w świetlicach w Łochowie i Cielu, a także dwa potwierdzenia/poświadczenia właściwej lokalizacji pieców do wypalania ceramiki w pomieszczeniach świetlicy w Łochowie i Cielu mimo, że przeprowadzająca te kontrole oraz wydająca te opinie i potwierdzenia osoba nie posiadała uprawnień do przeprowadzenia przeglądów instalacji wentylacyjnych i kominowych.

Zgodnie z art. 62 ust. 4 Prawa budowlanego kontrole, o których mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5-6a, przeprowadzić mogły jedynie osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności.

Sporządzone przez ww. Zakład Kominarski protokoły z okresowych kontroli przewodów kominowych oraz opinie kominarskie i potwierdzenia/poświadczenia lokalizacji pieców i odprowadzenia spalin, podpisane zostały przez właściciela ww. zakładu kominarskiego i nie spełniały wymogów zawartych w art. 62a ust. 2 pkt 2 Prawa budowlanego, bowiem nie posiadały m.in. imienia i nazwiska, a także numeru uprawnień budowlanych wraz ze specjalnością, w której zostały wydane, osoby przeprowadzającej kontrolę oraz jej podpisu. Jednocześnie do protokołów tych nie dołączono kopii zaświadczeń, o których mowa w art. 12 ust. 7 Prawa budowlanego, oraz kopii decyzji o nadaniu uprawnień budowlanych w odpowiedniej specjalności lub innych uprawnień lub kwalifikacji, o których mowa w art. 62 ust. 5 tej ustawy.

Ponadto z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków⁸⁴ oraz Centralnego rejestru osób posiadających uprawnienia budowlane (e-CRUB)⁸⁵ wynikało, że ww. osoba podpisana na tych dokumentach nie posiadała uprawnień do przeprowadzania przeglądów instalacji kominarskich i wentylacyjnych.

(akta kontroli str. 1827-1830, 1833-1846, 1848-1865, 1955-1968)

⁸⁴ [Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków](#) (stan wg 24 stycznia 2025 r.).

⁸⁵ [Centralny rejestr osób posiadających uprawnienia budowlane \(e-CRUB\)](#) (stan wg 24 stycznia 2025 r.).

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Dyrektor nie był w stanie wyjaśnić dlaczego przyjmowano od ww. Zakładu Kominiarskiego protokoły kontroli instalacji kominowych i wentylacyjnych, które sporządzone były przez nieuprawnioną do tego osobę.

Kierownik administracji GCK wyjaśniła, że jak pamięta, to Pani ta na przeprowadzanie tych przeglądów zawsze przybywała z osobą towarzyszącą - mężczyzną ubranym w strój kominiarski wraz akcesoriami. Pani ta od wielu lat robiła w GCK te przeglądy, a ona nigdy nie miała wątpliwości, że nie posiadała ona stosownych uprawnień. Pamięta też, że przy procedurze uzyskania opinii dotyczących pieców do wypalania gliny Pani ta przebywała z dwoma osobami - mężczyznami ubranymi w stroje kominiarskie.

(akta kontroli str. 1819-1826, 2313-2317, 3373, 3383)

24. GCK zleciło i zapłaciło w 2023 r. kwotę 1 782 zł za dwa przeglądy instalacji elektrycznej w ramach pięcioletnich przeglądów świetlicy w Zielonce i Cielu, podczas gdy obiekty te nie wymagały takich przeglądów, co należy uznać za działania niegospodarnie. Zgodnie, bowiem z art. 62 ust. 1 pkt 2 Prawa budowlanego przeglądu instalacji elektrycznej dokonuje się co najmniej raz na pięć lat, a w przypadku tych świetlic przegląd ten przypadał odpowiednio w: 2026 r i 2024 r. W ww. 2023 r. GCK zobowiązane było jedynie do przeprowadzenia rocznych przeglądów okresowych stanu tych budynków, w przypadku których nie ma obowiązku sprawdzenia stanu instalacji elektrycznych.

(akta kontroli str. 1827-1830, 782)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Kierownik administracji GCK wyjaśniła, że w GCK co roku zlecane były przeglądy okresowe użytkownych budynków, a przeglądy instalacji elektrycznych wykonywały były przez tą samą osobę. W związku z tym dodała, że oczekiwała, iż ta osoba od lat prowadząca te czynności, jako specjalista w tym zakresie, dostosuje zakres wykonywanej usługi do wymogów prawa

(akta kontroli str. 2313-2317, 3373, 3383)

25. W przypadku pięciu⁸⁶ spośród sześciu użytkowanych obiektów nie zrealizowano zaleceń pokontrolnych z rocznych i pięcioletnich przeglądów okresowych stanu technicznego budynków, w tym: napraw i remontów oraz innych działań, a także zaleceń dotyczących założenia książki obiektów dla budynku świetlicy w Cielu. M.in. z protokołu pięcioletniego przeglądu stanu technicznego budynku świetlicy w Lisim Ogonie z 30 września 2023 r. wynikało, że nie wykonano pięciu zaleceń z poprzedniej kontroli z 2022 r.⁸⁷, jednocześnie zalecono wykonanie poprzednich zaległych zaleceń oraz odnotowano dziewięć aktualnych zaleceń⁸⁸.

⁸⁶ Obiektów w: Lisim Ogonie (przy ul. Wypoczynkowej 2), Łochowicach (przy ul. Spokojnej 3), Cielu (przy ul. Kościelnej 6), Zielonce (przy ul. Jaworowej 2) i Łochowie (przy ul. Jałowcowej 7).

⁸⁷ (1) nie wymieniono zniszczonych kasetonów sufitowych; (2) nie wyczyszczono dachu z porostów; (3) nie poprawiono malatury skrzynki gazowej; (4) nie umyto i nie uzupełniono dziury w elewacji; (5) nie poprawiono mocowania rury spustowej.

⁸⁸ (1) wymienić zalane kasetony sufitowe. Sprawdzić stan szczelności i poszycia (dachówek ceramicznych) oraz obróbek blacharskich; (2) uprzątnąć pomieszczenie z magazynowanych rzeczy - brak przejścia; (3) uzupełnić ubytek płytek na podjeździe; (4) wymienić uszkodzony panel sufitowy; (5) przewidzieć umycie z nalotów glonów poszycie dachowe wraz z impregnacją dachówki (antyglonową); (6) przewidzieć miejsce na śmietnik -pojemniki nie mogą stać pod oknami, (7) poprawić zapadnięte kostki brukowe, (8) wykonać niwelację terenu przy bramie wjazdowej na teren, (9) przewidzieć umycie elewacji z nalotu glonów.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 Prawa budowlanego właściciel lub zarządca obiektu budowlanego obowiązany był do utrzymywania i użytkowania obiektu zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2. Z kolei z art. 5 ust. 2 wynikało m.in., że obiekt budowlany należy utrzymywać w należyłym stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej.

(akta kontroli str. 1827-1830)

Dyrektor GCK powołana w 2019 r. nie udzieliła wyjaśnień dotyczących ww. nieprawidłowości.

Dyrektor nie potrafił wyjaśnić przyczyn braku realizacji zaleceń pokontrolnych z okresowych przeglądów stanów technicznych ww. budynków.

Kierownik administracji GCK wyjaśniła, że zawsze zalecenia z przeglądów stanów technicznych użytkowanych obiektów przedkładane były Dyrektorowi GCK. Nawet były sytuacje w których, osoba przeprowadzająca te przeglądy, sama składała Dyrektorowi GCK informacje o braku realizowania jego zaleceń z tych przeglądach. Jednakże mimo tego ona nie otrzymywała żadnych poleceń od Dyrektora do podjęcia działań w celu zlecenia napraw i remontów wynikających z zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 1819-1826, 2313-2317, 3373-3374, 3383)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność jednostki w zbadanym obszarze. Podstawą negatywnej oceny są przede wszystkim zaniedbania dotyczące prowadzenia ksiąg rachunkowych, skutkujące wątpliwościami w zakresie wiarygodności danych zaprezentowanych przez jednostkę w sporządzonych przez nią sprawozdaniach finansowych. Kontrola wykazała ponadto nieprawidłowości w sporządzaniu planów finansowych GCK oraz gospodarowaniu mieniem, jak również dokonywanie wydatków nieuzasadnionych potrzebami i zadaniami instytucji.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

- Wnioski
1. Prawidłowe prowadzenia ksiąg rachunkowych.
 2. Rzetelne opracowywanie planów finansowych, z uwzględnieniem wysokości dotacji organizatora.
 3. Rzetelne sporządzanie wszystkich sprawozdań.
 4. Składanie Prezesowi Zamówień Publicznych rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach.
 5. Zapewnienie terminowego i gospodarnego wydatkowania środków publicznych.
 6. Wprowadzenie do ewidencji wyposażenia oraz ewidencji środków trwałych pominiętych zapisów odnośnie zakupów lub zbycia, a następnie zaplanowanie inwentaryzacji w celu uzgodnienia stanu ewidencyjnego ze stanem rzeczywistym.
 7. Podjęcie działań w celu rozliczenia się z czytelnikami długotrwale przetrzymującymi zbiory biblioteczne.

8. Zapewnienie rzetelnej ewidencji rozrachunków z kontrahentami oraz podjęcie działań w celu wyegzekwowania zaległych należności z tytułu sprzedaży usług z lat 2021-2023.
9. Ograniczenie angażowania się w działalność niezwiązaną z profilem działalności instytucji, zwłaszcza jeżeli miałyby to wiązać się z wydatkowaniem środków.
10. Wykorzystanie i rozliczanie dotacji celowych zgodnie z umowami.
11. Skorygowanie rozliczenia z tytułu dotacji celowej otrzymanej w 2021 r. od Biblioteki Narodowej.
12. Podjęcie działań zmierzających do zatwierdzenia sprawozdań finansowych GCK za lata 2020 i 2021.
13. Zapewnienie przestrzegania wewnętrznych uregulowań dotyczących udzielania zamówień publicznych.
14. Podjęcie działań w celu doprowadzenia do zgodności Regulaminu korzystania ze świetlic wiejskich do umów z Gminą dotyczących ich użyczenia.
15. Terminowe wypłacanie pracownikom wynagrodzeń i nagród jubileuszowych.
16. Prawidłowe dokonywanie transakcji zbycia środków trwałych i wyposażenia lub ich likwidacji.
17. Rzetelne przeprowadzanie inwentaryzacji majątku, w tym rozliczanie ustalonych rozbieżności spisowych w stosunku do ewidencji księgowej.
18. Podjęcie działań do odzyskania utraconego wyposażenia informatycznego.
19. Założenie książki obiektu dla świetlicy w Cielu.
20. Podjęcie działań w celu dokonywania po przeprowadzeniu przeglądów okresowych świetlicy w Zielonce wpisów w książce tego obiektu.
21. Dokonywanie wszystkich wymaganych przeglądów okresowych użytkowanych budynków w tym przez uprawnione do tego osoby.
22. Podejmowanie działań w celu realizacji zaleceń pokontrolnych z rocznych i pięcioletnich przeglądów okresowych stanu technicznego użytkowanych budynków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie wykon
ania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 31 stycznia 2025 r.

Kontrolerzy
(-) Karolina Lahutta
gł. specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

(-) Karol Sobieszczyk
gł. specjalista k.p.

(-) Lidia Dudek
specjalista k.p.